

Tēvijas Sargs

Parāde
Valmierā

Afganistāna

CĀR

Lielā talka

Jaunsardze

Kopā drošāk

€ 0,85
Ls 0,60

Maijs

2014

Nr. 5

Latvijas

militārā

hronika,

jaunumi,

fakti,

sasniegumi

militārais
žurnāls

Ja esi Latvijas Republikas pilsonis vecumā no **18 līdz 39 gadiem** un esi ieguvis vai vasarā iegūsi vismaz vidējo izglītību, — tālākā informācija ir domāta **tieši Tev!**

Pat ja neesi vēl ieguvis vidējo, bet tikai pamata izglītību, arī Tev, ja esi pārliecināts par savām fiziskajām un garīgajām spējām, esi drosmīgs un vēlies savu karjeru saistīt ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, Latvijas valsts piedāvā:

KARJERAS IESPĒJAS

Nacionālajos bruņotajos spēkos

Latvijas Republikas pilsoņi (vecumā no 18 gadiem) tiek aicināti pieteikties profesionālajā militārajā dienestā (PD) Nacionālajos bruņotajos spēkos (NBS) un Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā (NAA).

Pieteikumu vari iesniegt, arī izmantojot internetu —
<http://www.rjc.gov.lv/lv/Rekrutesana.aspx> (skat. 1. solis)

2014. gadā NBS iesaucamo karavīru skaits — **315** (Sauszemes spēku kājnieku brigādē — 120, Štāba bataljonā — 30, Jūras spēku flotilē — 10, Speciālo uzdevumu vienībā — 40, studijām NAA — 80, instruktori un karavīri speciālisti — 35).

PD kurss	PD pieņemamo skaits	Plānotais PD uzsākšanas datums*
SzS/ŠBn/speciālisti	25/15/5	13. 01. 2014.
SzS ŠBn/speciālisti	25/15/5	23. 01. 2014.
SzS/speciālisti	40/5	13. 02. 2014.
NAA kadeti/speciālisti	40/5	08. 09. 2014.
NAA kadeti/speciālisti	40/5	08. 09. 2014.
SUV/speciālisti	40/5	02. 10. 2014.
SzS/JSF/speciālisti	30/10/5	16. 10. 2014.

*Izmaiņas ar 16.01.2014.

Plānojot kandidēt uz kādu no iesaukumiem, rēķinies, ka mums būs nepieciešamas vismaz 2 nedēļas, lai pārliecinātos par Tāvu atbilstību PD prasībām

Neatliec pieteikšanos līdz pēdējam brīdim!!!

Nacionālie bruņotie spēki Tev NODROŠINĀS:

- Karavīra atalgojumu, sākot **ar pirmo dienu** — apmēram **€ 570** pēc nodokļu nomaksas;
- Bezmaksas **medicīnisko aprūpi**;
- Pilnus **apģērba komplektus** un ekipējumu;
- **Bez maksas** — visu nepieciešamo **izglītību** karjeras uzsākšanai un turpināšanai;
- Pilnu militāro **sociālo garantiju** komplektu (**pabalsti, izdienas pensija, kompensācijas u.c.**);
- **Ārvalstu komandējumus**;
- Pašattīstības un izaugsmes iespējas;
- **Karjeru** visa darba mūža garumā;
- **Sociāli respektablu profesiju.**

Pretendentiem jābūt krimināli nesodītiem, ar atbilstošu veselības stāvokli, fizisko sagatavotību un psiholoģisko noturību.

INFORMĀCIJA

www.mil.lv, www.rjc.gov.lv

kā arī Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrā (adrese: Rīga, **K. Valdemāra iela 10/12**; ieeja no Elizabetes ielas);
 apmeklētāju pieņemšanas laiks — darba dienās no plkst. 9.00 līdz 16.00. Tālrunis: **67335392**.

Sagatavojuši RJC Rekrutēšanas nodaļa.

Latvijas ziņas	2
Parāde Valmierā pulcē skatītājus no visas Latvijas	4
Ieskats Centrālāfrikas Republikas konflikta vēsturē	8
Lielā talka arī Nāves salā	10
Latvijas karavīri trenējas izmantot bezpilota lidaparātus	13
Tuvinās Latvijas jaunatnes organizācijas	14
Pirmais Jaunsardzes forums	16
Atvērto durvju diena	20
Kopā drošāk, kopā arī vieglāk!	21
«Muzeju nakts» Latvijas Kara muzejā un citur	25
Sports	26
Vācijas karaspēka iebrukums Kurzemē un Zemgalē 1915. gadā	28
Indoķīnas ceļojums	30
Zināšanai	32
Jūnijs — militārās vēstures spoguļi	33
Ārzemju ziņas	34
Bruņojuma magnāti pasaulē	36

Reģistrācijas apliecība nr. 90009222536
Izdevējs — Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs
Dibinātājs — LR Aizsardzības ministrija

Redakcijas adrese: K. Valdemāra ielā
10/12, Rīgā, LV-1473
Tālr. 67335383, fakss 67335384, e-mail:
redakcija@sargs.lv

**Eiropas Militārās
preses asociācijas biedrs**
www.empamil.eu

Iespiests Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūrā
O. Vācieša ielā 43, Rīgā
Iespieduma veids — ofsets
Metiens — 5000 eks.
Galvenā redaktore **Līga Lakuča** —
67335383
Literārā redaktore
Rasma Priekule — **67335391**
Žurnālists **Taivo Trams** — **67335391**
Fotoredaktors **Gatis Dieziņš** —
67335399

Fotogrāfs **Normunds Mežiņš** —
67335399
Makets **Aigars Nesters** — **67335391**

Red. pārstāvis **ASV V. Kukainis**.
237 Springmont Road. Northfield,
OH 44067, USA.
Tālrunis (330) 467 1232.
e-pasts: dvkukainis@aol.com

Red. pārstāve **Vācijā I. Marx**.
Tālrunis 89 4530 1802,
e-pasts: iveta_marx@web.de

Red. pārstāve **Austrālijā I. Abele**.
Tālrunis **03 9432 3603**,
e-pasts: ilzel.abele@gmail.com

Red. pārstāvis **Kanādā J. Bilinskis**.
210-570 Proudfoot Lane,
London, ON N6H 4Z1, Canada.
Tālrunis 519 474 1080
e-pasts: jbilinskis@rogers.com

Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar
autoru viedokli.
Autoru manuskriptus atpakaļ neizsniedz.

24. aprīlī aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis darba vizītē devās uz Cēsim un Valmieru. Cēsis ministrs apmeklēja Zemessardzes 27. kājnieku bataljonu un Nacionālo bruņoto spēku (NBS) Instruktoru skolu, savukārt Valmierā — Zemessardzes 22. kājnieku bataljonu. R. Vējonis ar Cēsu un Valmieras pašvaldības pārstāvjiem pārrunāja Latvijas aizsardzības un drošības situāciju saistībā ar Ukrainas notikumiem, kā arī informatīvās telpas ietekmi uz sabiedrību un valsts drošību. Tika apspriesta valdības un pašvaldību sadarbība drošības un aizsardzības jautājumos, kā arī sabiedrības saliedētības veicināšana, iedzīvotāju iesaiste Zemessardzē un jauniešu patriotiskā audzināšana, kā vienu no labākajām iespējām uzsvērt skolēnu iestāšanos Jaunsardzē.

28. aprīlī vizītē Latvijā ieradās *NATO* Militārās komitejas priekšsēdētāja vietnieks ģenerālleitnants Marks Šislers. *NATO* pārstāvis tikās ar aizsardzības ministru Raimonu Vējoni un NBS komandieri ģenerālleitnantu Raimonu Graubi, lai pārrunātu drošības situāciju mūsu reģionā un *NATO* iesaisti tās stiprināšanā.

Ģenerālleitnants M. Šislers apmeklēja arī Gaisa spēku aviācijas bāzi Lielvārdē un Ādažu bāzi, kā arī piedalījās *NATO* labdarības tirgus organizācijas pasākumā, lai pateiktos atbalstītājiem un nodotu organizācijas 2013. gadā piešķirto finansējumu diviem Latvijas labdarības projektiem — Liepājas reģionālās slimnīcas atbalsta fondam jaundzimušo inkubatora iegādei un Zantes ģimenes krīzes centram bērnu rotaļu laukuma izveidei.

25. aprīlī Ādažu bāzē notika svinīgā ceremonija, veltīta ASV 173. kājnieku brigādes karavīru sagaidīšanai. Ceremonijā piedalījās aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis, ASV vēstnieks Latvijā Marks Pekala, NBS komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube, kā arī ASV armijas Eiropā komandiera vietnieks ģenerālmajors Ričards Longo.

Pasākumu apmeklēja arī Lietuvas Bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Arvids Pocus un Igaunijas Aizsardzības spēku komandieris ģenerālmajors Riho Terrass, jo šajā dienā Latvijā sākas Baltijas valstu bruņoto spēku komandieru kārtējā sanāksme.

ASV gaisa desanta rota no ASV armijas Eiropā 173. kājnieku brigādes vienības piedalīsies rotējošā mācību procesā un uzturēsies Latvijā vismaz līdz šā gada beigām.

29. un 30. aprīlī Rīgā norisinājās ikgadējais Baltijas valstu — Francijas ārpolitikas un drošības politikas seminārs, kuru organizē Latvijas Aizsardzības un Ārlietu ministrija sadarbībā ar Francijas Aizsardzības ministriju.

Seminārs pulcēja augsta līmeņa amatpersonas un starptautiskās politikas ekspertus no Baltijas valstīm un Francijas, lai diskutētu par aktuālajiem starptautiskās drošības politikas jautājumiem. Semināru atklāja aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis.

Seminārā analizēja *NATO* un Eiropas Savienības aktuālos jautājumus, ņemot vērā pēdējā laika notikumus Ukrainā, un apsprieda Velsā notikušā *NATO* samita prioritātes un uzdevumus pēc 2014. gada, kā arī analizēja tendences krīžu skartajos reģionos un to ietekmi uz drošības un aizsardzības situāciju reģionā un Eiropā kopumā.

Baltijas valstu — Francijas ārpolitikas un drošības politikas seminārs norisinājās astoto reizi. Iepriekšējais seminārs notika Tallinā, Igaunijā.

3. maijā vienas dienas vizītē Latviju apmeklēja Dānijas aizsardzības ministrs Nikolajs Vammens. Tiekoties ar aizsardzības ministru Raimonu Vējoni, viņš apsprieda situāciju Ukrainā un tās ietekmi uz drošības situāciju Baltijas jūras reģionā, kā arī divpusējās sadarbības jautājumus. Aizsardzības ministrs iepazīstināja kolēģi ar Latvijas aizsardzības prioritātēm un pasākumiem valsts aizsardzības stiprināšanā.

Dānija ir viens no nozīmīgākajiem Latvijas partneriem aizsardzības jomā, tā ir sniegusi lielu atbalstu Latvijas aizsardzības sistēmas un bruņoto spēku reformēšanā. 2013. gadā tika parakstīta vienošanās par Latvijas Sauszemes spēku kājnieku brigādes iekļaušanu Dānijas divīzijā, kas paredz ciešāku sadarbību gan plānošanas jautājumos, gan kopīgas mācības, lai uzlabotu sadarbību starp abu valstu karavīriem starptautiskajās operācijās.

14. maijā aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis tikās ar Lielbritānijas starptautiskās drošības stratēģijas ministru Endrū Murisonu, lai pārrunātu reģionālās drošības aktualitātes, tai skaitā situāciju Ukrainā un divpusējās sadarbības jautājumus.

Ministri diskutēja par Latvijas un Lielbritānijas kopīgajiem projektiem — bruņutehnikas CVR(T) iepirkumu, kā arī abu valstu karavīru iesaisti Apvienoto ātrās reaģēšanas spēku štābā un Apvienotajos reaģēšanas spēkos.

R. Vējonis pateicās E. Murisonam par britu lēmumu nosūtīt papildu iznīcinātāju «Typhoon» patrulēšanā NATO gaisa telpā virs Baltijas valstīm, atbildot uz aicinājumiem stiprināt drošību Baltijas valstīs un Polijā pēc notikumiem Ukrainā.

15. maijā Gaisa spēku aviācijas bāzē Lielvārdē Mičiganas Nacionālās gvardes 126. kavalērijas pulka bezpilota lidaparātu vada karavīri veica pirmo bezpilota lidaparātu «RQ7-Shadow» lidojumu Latvijā.

ASV karavīri ir ieradusies Latvijā ar trim «RQ7-Shadow» bezpilota lidaparātiem, lai uzlabotu savietojamību ar Latvijas bruņotajiem spēkiem.

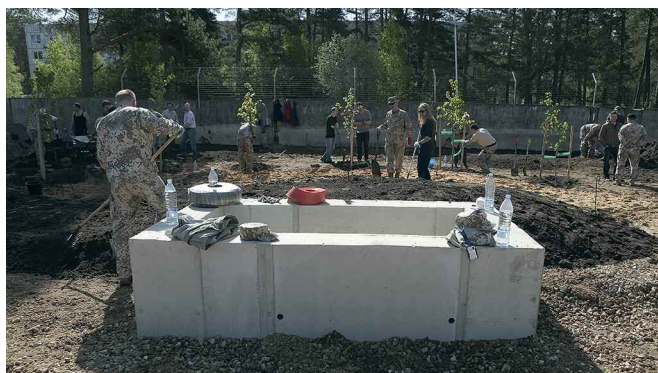
Pilnībā uzpildīts lidaparāts sver ap 180 kg, esošā modeļa spārnu platumu ir 4 metri. Tas var sasniegt maksimālo augstumu ap 4570 m virs jūras līmeņa un līdz 150 km ātrumu stundā.

16. maijā NBS Sauszemes spēku kājnieku brigādes bāzē Ādažos notika pieminekļa vietas sakopšana. Pasākumā piedalījās arī aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis.

21. martā tika likti pamati piemeklīm mūsdienās kritušajiem karavīriem, ievietojot arī kapsulu ar vēstījumu nākamajām paaudzēm.

Piemeklis mūsdienās kritušajiem karavīriem, tāpat kā Brīvības piemeklis, top par brīvprātīgi saziētiem līdzekļiem.

16. maijā Valsts prezidents Andris Bērziņš nosūtīja vēstuli Saeimas priekšsēdētājam Solvītam Āboltiņam, kurā, pamatojoties uz Nacionālās drošības likuma 8. panta pirmās daļas 5. punktu, izteikts ieteikums uz atkārtotu termiņu apstiprināt Nacionālo bruņoto spēku komandiera amatā ģenerālleitnantu Raimonda Graubi.

Šādu ierosinājumu Valsts prezidents, kurš ir valsts bruņotā spēka augstākais vadonis, izteicis, izvērtējot līdzšinējo ģenerālleitnanta Raimonda Graubes darbību un pieredzi.

Valsts prezidents daru zināmu, ka ģenerālleitnanta Raimonda Graubes kandidatūru atkārtotai virzīšanai bruņoto spēku komandiera amatā atbalsta aizsardzības ministrs, turklāt viņa kandidatūra ir apspriesta Nacionālās drošības padomes sēdē 2014. gada 7. maijā un guvusi padomes atbalstu.

Ģenerālleitnants Raimonds Graube sāka pildīt NBS komandiera amata pienākumus 2010. gada 6. jūlijā. Nacionālo bruņoto spēku likuma 14. panta pirmā daļa noteic, ka Nacionālo bruņoto spēku komandieri apstiprina amatā uz četriem gadiem.

20. maijā aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis tikās ar ASV armijas sekretāru Džonu M. Makhju, lai pārrunātu divpusējās sadarbības jautājumus, to skaitā kopīgās militārās mācības. Sanāksmē piedalījās arī Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Jānis Sārts un NBS štāba priekšnieks brigādes ģenerālis Juris Zeibārts.

ASV armijas sekretārs apmeklēja Gaisa spēku aviācijas bāzi Lielvārdē, kur tikās ar Mičiganas Nacionālās gvardes 126. kavalērijas pulka bezpilota lidaparātu karavīru vadu.

Džons M. Makhjū ASV armijas sekretāra amatā tika apstiprināts 2009. gada 21. septembrī. Armijas sekretārs ir augstākā civilā amatpersona ASV armijā, kuru nominē ASV prezidents. Viņa galvenās atbildības jomas ir personāla politika, ieroču un ekipējuma iegāde, kā arī finanšu izlietojums.

Parāde Valmierā pulcē skatītājus no visas Latvijas

Taivo Trams

Foto — Gatis Dieziņš.

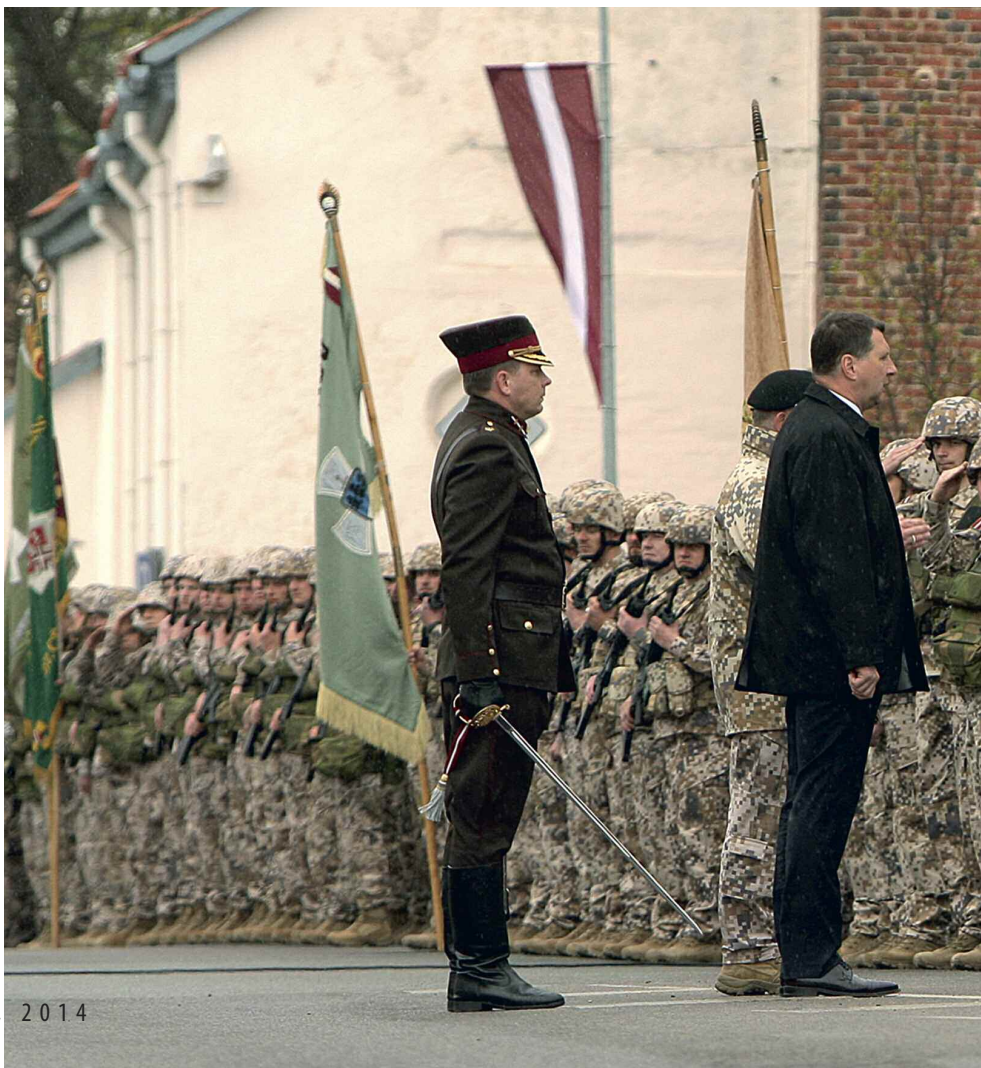
Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas dienai veltītie svinīgie pasākumi šogad noritēja Vidzemē — Valmierā. Visas dienas garumā šajā pilsētā notika dažādi pasākumi, bet vislielāko interesi un, protams, arī apmeklētību, izpelnījās militārā parāde pilsētas centrā.

Latvijas dzimšanas dienas pasākumi aizsākās ar svinīgo dievkalpojumu Valmieras Sv. Sīmaņa baznīcā, savukārt parāde sākās pusdienlaikā, plkst. 12. Lai arī pūta auksts vējš un lija lietus, skatītāju Valmieras centrā netrūka, un interesentiem pat nācās meklēt vietu, no kurienes varētu labāk vērot parādes norisi.

Lielākās skatītāju rindas pulcējās pie Gaisa spēku aviācijas bāzes Glābšanas dienesta posma helikoptera.

Militāro parādi komandēja Zemessardzes 22. kājnieku bataljona komandieris pulkvežleitnants Māris Tūtns, bet pieņēma aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis un Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube. Pirms parādes skatītājiem teiktajā uzrunā R. Vējonis uzsvēra, ka brīvība mūsu valstij nekad nav dāvināta, tā izcīnīta neatkarības cīņās un uz barikādēm, tāpēc īpaša pateicība pienākas karavīriem un robežsargiem, kas savā

Pasākumā apmeklētājiem bija unikāla iespēja pirmajiem iepazīt jauno bruņojumu — kāpurķēžu bruņumašīnas.

ikdienā sargā mūsu valsti. Skarot Ukrainas un Krievijas notikumus, ministrs uzsvēra, ka mēs varam justies drošībā, jo NATO pilda savus solījumus un sabiedrotie ir palielinājuši savu klātbūtni Baltijā un visā Austrumeiropā.

Savukārt NBS komandieris ģenerālleitnants R. Graube izteica gandarījumu par iespēju turpināt iepriekšējos gados aizsākto tradīciju, proti, svinēt Latvijas Neatkarības atjaunošanas dienu ne tikai Rīgā, bet arī re-

ģionos. Viņš atzina, ka karavīriem nav augstāka novērtējuma par iespēju klātienē izjust tautas novērtējumu un pateicību. R. Graube arī uzsvēra, ka Latvijas bruņotie spēki ir gatavi aizstāvēt savu valsti un nepieciešamības gadījumā to bez šaubīšanās darīs.

Skatītājus, kuri atradās tālāk no parādes norises centra, uzrunas gan nesasniedza, jo dzirdamību traucēja vējš. Kopējo pacilātību tas īpaši netraucēja, un visi nepacietīgi gaidīja

parādes sākumu. Parādē valsts karogu nesa Zemessardzes 54. inženiertehniskā bataljona karoga vads. Gājienā piedalījās arī Zemessardzes 3. novada zemessargi no 19. nodrošinājuma, 22. un 27. kājnieku, 54. inženiertehniskā un Studentu bataljona, no NBS Štāba bataljona, Instruktoru skolas, Sauszemes spēku kājnieku brigādes un Valsts robežsardzes, kā arī Jaunsardzes vienības.

Turpinājums 6. lpp.

Parāde Valmierā pulcēja ļaudis no Vidzemes un visas Latvijas.

Sākums 4. un 5. lpp.

Īpašu skatītāju atbalstu izpelnījās Ādažos bāzētās ASV gaisa desanta rotas karavīri no ASV armijas Eiropā 173. kājnieku brigādes vienības.

Parādes muzikālo pavadījumu nodrošināja NBS Štāba orķestris.

Parādes laikā varēja redzēt arī daudzveidīgu militārās un civilās tehnikas klāstu. No NBS parādē piedalījās dažāda smagā un vieglā tehnika ar liелgabaliem, ložmetējiem un personāls ar ieročiem, inženieru un medicīnu transports, arī sapieru jeb Nesprāgušās municijas neitralizēšanas vienības robots. Klātesošie redzēja arī Valsts robežsardzes un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta tehniku. Debesīs virs Valmieras riņķoja helikopters ar Latvijas karogu, bet vairākus pārlidojumus pār pilsētu veica Polijas Gaisa spēku reaktīvie iznīcinātāji «MiG-29».

Netālu no pilsētas centra esošajās Dīvaliņā plāvās interesentiem bija iespēja jau krietni detalizētāk iepazīties ar daudzveidīgu militāro tehniku, noklausīties vīru kopas «Vilki» koncertu, kā arī noskatīties vairākus paraugdemonstrējumus, tostarp Valsts robežsardzes kinologu sniegumu, Zemessardzes 22. kājnieku bataljona izlūku vada paraugdemonstrējumu, NBS štāba bataljona Godasardzes rotas defilē priekšnesumu un ZS 54. inženiertehniskā bataljona speciālistu demonstrēto nesprāgušās municijas neitralizēšanas gaitu. Par spīti laika apstākļiem, kas tā arī negribēja uzlaboties, skatītāju netrūka, un daudzi, gan jauni cilvēki, gan pieredzes bagāti un daudz redzējuši, steidza apskatīt automātus, pistoles un speciālo ekipējumu, kā arī iekāpt kādā «Hummer» vai bruņumašīnā.

Valmierā sastaptie cilvēki ir apmierināti un gandarīti ar redzēto. Inese un Uldis parādi

skatījās kopā ar meitu Egitu un mazo Mārtiņu, kaut kur netālu bija arī lielākie bērni — tāda īsti liela ģimene. «Uz parādi nācām ar patriotiskām izjūtām. Arī lietus īstenībā netraucē — kā redzat, mazais ir ratos, tā ka nav nekādas vainas,» smaida Inese. Viņi atbraukuši no Kocēnu novada un militāro parādi redzēja pirmo reizi, un savu izvēli nenožēlo: «Iespāids bija grandiozs, ir ko redzēt». Ģimene atbalsta ieceri parādes rīkot dažādās Latvijas pilsētās. «Tas ir daudz labāk, citādi atliek tikai skatīties televīzijā. Uz Rīgu izbraukāt grūti, tad jau vairs nekāda svinēšana nesanāk, jo puse dienas pāiet ceļā turp un atpakaļ,» saka Inese.

Kārlis Vitenbohs uz parādi atbraucis no Beverīnas novada, un arī viņš piekrīt, ka šī diena ir īsti svētki. «Es domāju, ka parāde ir noritējusi vislabākajā līmenī, cik nu tas

iespējams šādos laika apstākļos. Bija vērts atnākt un noskatīties.» Arī K. Vitenbohs 4. maija parādi vērojis pirmo reizi un atzīst, ka tās dēļ svētku noskaņojums ir jo īpašs.

Savukārt Ingrida un Kristaps, kas uz parādi ieradušies no Rīgas, teic, ka tik iespaidīgu cilvēku un tehnikas demonstrāciju nav nemaz gaidījuši. Ļoti labs sniegums!

Sekojošajā iedibinātajai tradīcijai, nākamgad 4. maija parāde notiks Jelgavā. **IE**

Lietus un vējš netraucēja apskatīt dažādos ieročus.

STARPTAUTISKĀ OPERĀCIJA

«Latvija ir gatava turpināt sniegt atbalstu Afganistānai,» 10. maijā, būdams darba vizītē šajā valstī, uzsvēra aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis. Ministrs piedalījās svinīgajā Ziemeļvalstu un Baltijas pārejas atbalsta vienības slēgšanas ceremonijā Mazāri Šarifā.

«Simtiem mūsu karavīru un civilpersonu ir ilgstoši strādājuši, lai mēs sasniegtu šo brīdi, kad pārejas process uz pilnīgu Afganistānas atbildības pārņemšanu par savu drošību ir tuvu noslēgumam un mēs varam turpināt sniegt atbalstu Afganistānai citos veidos.» Ministrs uzsvēra, ka šī diena ir uzskatāma kā jauna ceļa sākums kopīgā mērķa sasniegšanai Afganistānā.

«Latvija arī turpmāk būs Afganistānas Nacionālās armijas un mūsu sabiedroto koalīcijas uzticams partneris centienos sasniegt drošību un stabilitāti Afganistānā. Mēs esam uz pareizā ceļa, un ļoti svarīgi ir saglabāt līdz šim panāktos sasniegumus.

Ja to vēlēšies Afganistānas iedzīvotāji, mēs esam gatavi turpināt savu iesaisti Afganistānā arī pēc 2014. gada,» apliecināja ministrs.

R. Vējonis vizītes laikā Afganistānā tikās ar Zviedrijas aizsardzības ministri Kārinu Enstremu un pārrunāja situāciju Ukrainā, tās ietekmi uz drošību Eiropā, drošības jautājumus Baltijas reģionā, kā arī abu valstu divpusējās attiecības. Viņš atzīnīgi novērtēja Latvijas un Zviedrijas bruņoto spēku dalību Eiropas Savienības kaujas grupā, ko vada Zviedrija, un uzsvēra,

ka Latvijai ir svarīga Zviedrijas iesaiste reģionālo drošības jautājumu risināšanā. Amatspersonas apsprieda arī turpmāko abu valstu sadarbību drošības jautājumos.

Afganistānā pašlaik dien ap 130 Latvijas karavīru. 2013. gada 2. martā darbību sāka Ziemeļvalstu un Baltijas pārejas atbalsta vienība, ko veido Latvijas, Zviedrijas, Somijas un Norvēģijas karavīri. Latvijai šajā vienībā bija otrs lielākais kontingents.

Mazāri Šarifā dienesta pienākumus pilda Latvijas kontingenta vadība, Nacionālā atbalsta nodaļa, kā arī Militārās policijas grupa un štāba virsnieki, kas darbojas Ziemeļu reģionālās pavēlniecības štāba sastāvā. Latvijas karavīri ir izvietoti arī Kabulā un Kandahārā, kur veic Afganistānas karavīru apmācību.

Ieskats Centrālāfrikas Republikas konflikta vēsturē

Šī gada maijā Latvijas Republikas Saeima atbalstīja Nacionālo bruņoto spēku karavīru piedalīšanos Eiropas Savienības kopīgajā militārajā operācijā Centrālāfrikas Republikā. Sākot no jūnija, šajā militārajā operācijā piedalīsies 40 mūsu valsts militārpersonas. Misija ir plānota sešu mēnešu garumā.

Āfrikas kontinenta vidieni pazīstama kā viens no planētas nemierīgajiem reģioniem. 19. gadsimta 70. gados Ubangas upes baseinu, ieskaitot mūsdienu Centrālāfrikas

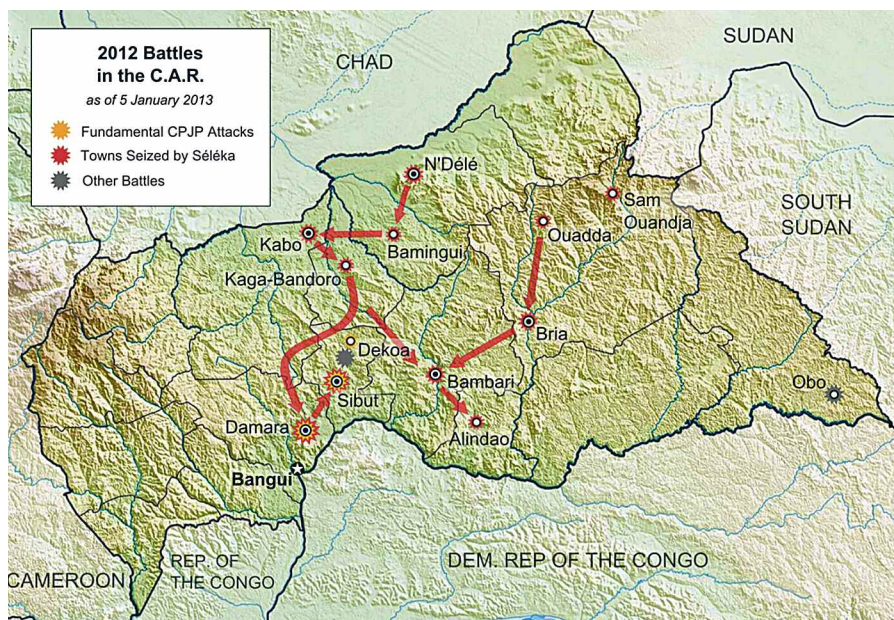
Republikas teritoriju, pārvaldīja Sudānas valdnieki. Gadsimta beigās kontroli šajā reģionā pārņēma Francija, izveidojot šeit vairākas kolonijas, kas kļuva pazīstamas kā

Francijas Ekvatoriālā Āfrika — vairāku atsevišķu Francijas koloniju apvienota administratīva teritorija, kurā ietilpa mūsdienu Centrālāfrikas Republika, Čada, Gabona un zemes ap Kongo upes augštecī.

Laiku pa laikam vietējie iedzīvotāji rīkoja sacelšanos pret franču koloniālo varu. 1940. gadā Francijas Ekvatoriālās Āfrikas koloniālā administrācija atteicās pakļauties ģenerāļa Petēna vadītajai kolaboracionistu valdībai un piedalījās karadarbībā pret Vācijas ģenerāļa de Golla valdības pusē. Pēc Otrā pasaules kara Francijā sākās koloniālās sistēmas reorganizācija, kuras rezultāts bija bijušo koloniju neatkarība. 1958. gadā Francijas Ekvatoriālā Āfrika bija likvidēta un 1960. gada 13. augustā tika pasludināta Centrālāfrikas Republikas neatkarība.

Pirmās neatkarības desmitgades šajā valstī bija līdzīgas kā gandrīz visās bijušajās Francijas kolonijās — tas bija valsts apvērsumu un militāro konfliktu laiks, kā arī dažādu cilšu un klanu cīņa par varu. 1966. gada 1. janvārī militārā apvērsuma rezultātā Centrālāfrikas Republikā pie varas nāca Žans Bedels Bokasa, viens no ekscentriskākajiem un nežēlīgākajiem diktatoriem postkoloniālajā Āfrikā. Viņš atcēla konstitūciju, izveidojot savu absolūto varu. 1976. gadā Bokasa pasludināja sevi par imperatoru, bet valsti nosauca par Centrālāfrikas impēriju, kuru gan vairākums pasaules valstu neatzina. Bokasas valdīšanas laikā valstī plauka pat uz citu Āfrikas valstu fona ievērojama korupcija un notika cilvēktiesību pārkāpumi. 1979. gadā kārtējā valsts apvērsuma rezultātā pie varas nāca Dāvids Dako, bet Bokasam aizmuguriski piesprieda nāvesodu, apsūdzot viņu veselā virknē noziegumu (tai skaitā kanibālismā, kas gan netika pierādīts). Politiskā nestabilitāte valstī turpinājās arī 20. gadsimta 80. un 90. gados, kad

notika divi valsts apvērsumi un vairāki valsts apvērsuma mēģinājumi. 1997. gadā pēc kārtējā valsts apvērsuma mēģinājuma Centrālāfrikas Republikā tika ievesti Francijas un Āfrikas valstu armiju miera uzturēšanas spēki. Vēlāk tos nomainīja ANO miera uzturētāji, kas šo valsti atstāja 2000. gadā.

2003. gadā valsts nomalē uzliesmojusi sacelšanās pārauga kārtējā valsts apvērsumā, kura rezultātā pirmo demokrātiski ievēlēto valsts prezidentu Anžu Fēliksu Patasē nomainīja viens no opozīcijas vadoņiem Fransuā Bozizē. Starp abu oponentu atbalstītājiem sākās militāra cīņa, kas parauga pilsoņu karā. Valstī atkal ievēda ANO miera uzturētājus. Pilsoņu karš beidzās 2007. gadā, kad abas konfliktējošās puses noslēdza vienošanos par uguns pārtraukšanu. 2011. gada 23. janvārī vispārējās vēlēšanās, kuras starptautiskā sabiedrība atzina par demokrātiskām, par valsts prezidentu ievēlēja F. Bozizē.

Taču konflikti šajā valstī turpinājās, un nu jau tos noteica arī reliģiskais faktors: apmēram 80% no valsts iedzīvotājiem ir kristieši (gan protestanti, gan katoļi), bet ap 20% — musulmaņi. Lai arī 2013. gada janvārī Liberijas galvaspilsētā Manrovijā tika parakstīts kārtējais pamiers starp nemierniekiem un Centrālāfrikas Republikas valdību, jau martā sākās musulmaņu nemiernieku grupējuma «Seleka» kaujinieku uzbrukums valsts galvaspilsētai Bangi. Francija nosūtīja savu karaspēku pilsētas galveno komunikāciju aizstāvēšanai, tāpat galvaspilsētā atradās miera uzturēšanas spēki no dažādām Āfrikas valstīm (DĀR, Angolas, Kamerūnas, Čadas un Kongo Republikas). Valsts prezidents F. Bozizē aizbēga uz ārzemēm un Centrālāfrikas Republikā kārtējo reizi sākās valdīt politiskais un militārais haoss, pamazām pārņemot visu valsti. ANO no-

vērotāji ziņoja: «Lai arī galvaspilsētā Bangi drošības situācija nedaudz uzlabojas, pārējā valsts teritorijā faktiski nav nekādas varas. Nav drošības iestāžu, nav likumīgās varas pārstāvju, nav policistu, nav tiesu un tiesnešu. Visur ir tikai «Seleka» kaujinieki, kuri, nesāņemot atalgojumu, nodarbojas ar laušanās un marodierismu. Slimnīcas un skolas nefunkcionē, jo pārsvarā ir izlaupītas.»

2013. gada martā pasaules plašsaziņas līdzekļos parādījās informācija, ka Centrālāfrikas Republikā musulmaņu grupējuma «Seleka» kaujinieki izlaupa kristiešu apdzīvotās vietas un neaiztiek musulmaņu ciemus. Kristieši sāka veidot savas paš aizsardzības vienības «Anti-balaka», kuras savukārt uzsāka terorpret valsts musulmaņu iedzīvotājiem. ANO speciālais pārstāvis Adams Dings 2013. gada 2. novembrī paziņoja: «Mēs redzam, kā bruņotu cilvēku grupas cita citu nogalina, vadoties pēc reliģiskās piederības.» Pagājušā gada 12. decembrī Eiropas Parlaments pieņēma rezolūciju par

stāvokli Centrālāfrikas Republikā, kurā norādīja, ka valstij draud humānā katastrofa un valsti pārņem haoss. ANO Humāno jaunatjumu departamenta speciālais pārstāvis Džons Gings ziņoja, ka Centrālāfrikas Republikā draud genocīda briesmas. «Novērojamas visas tās pazīmes, ko mēs redzējām Bosnijā vai Ruandā. Šeit valda humānā krīze, turklāt situācija ar katru brīdi pasliktinās. Kartē Centrālāfrikas Republika ir, bet realitātē šāda valsts nepastāv. Politiskajā ziņā valstī ir sagrautas visas valsts iestādes, nav veselības aprūpes sektora, nav izglītības iestāžu, sociālo pakalpojumu. Gandrīz miljons cilvēku atrodas bēgļu gaitās, gandrīz 500 000 cilvēku glābjas Bangi lidostas teritorijā, kur viņus apsargā franču karaspēks. Valstī notiek nogalināšana bez tiesas, seksualā vardarbība.»

2013. gada nogalē Francijas un Āfrikas valstu miera uzturētāju kontingents sāka miera uzturēšanas operāciju «Sangaris», lai stabilizētu situāciju Centrālāfrikas Republikā. Francija, cerot apturēt asinsizliešanu savā bijušajā kolonijā, decembrī uz turieni nosūtīja 1600 karavīrus, pēc tam franču karavīru skaists palielinājās līdz 2000. Viņi devās palīgā aptuveni 6000 Āfrikas Savienības misijas pārstāvju, kas jau bija izvietoti šajā valstī. Savukārt 2014. gada janvārī ANO Drošības padome deva zaļo gaismu Eiropas Savienības militārā kontingenta nosūtīšanai uz Centrālāfrikas Republiku. Rezolūcijā teikts, ka Eiropas Savienības militārās misijas spēkiem ļauts «lietot visus nepieciešamos līdzekļus», lai aizstāvētu civiliedzīvotājus. Tā būs pirmā lielā Eiropas Savienības militārā operācija pēdējos sešos gados, par kuras sākumu paziņoja 1. aprīlī. Paredzēts, ka Eiropas Savienības spēkos ietilps 1000 karavīru, militārā misija ilgs sešus mēnešus un savienībai kopā izmaksās ap 26 miljonus eiro.

Sagatavojis Juris Ciganovs.

Kļajuma atvēršana no sausajiem zariem.

Pirmā pasaules kara kauju un Brīvības cīņu atcerei veltītais pieminēklis. Šai jubilejai par godu tiks rīkots svinīgs pasākums un norisināsies 1916. gadā notikušo kauju rekonstrukcija NBS karavīru un atvaļinātā pulkveža Jāņa Hartmaņa vadībā. Tieši tāpēc Nāves salā šogad Talkas dienā tika būvēta zemnīca un tranšejas. Būvdarbos piedalījās vairāk nekā 20 LNAA pirmā kursa kadeti Ogres 54. inženiertehniskā bataljona galvenā virsseržanta Ulda Velika vadībā. «Darbs pie zemnīcas būves tika uzsākts jau 2012. gadā, toreiz palīdzēja Ikšķiles jaunsargi. Arī šodien kopā ar kadetiņiem esam daudz padarījuši — ir sanesti baļķi zemnīcas sienām, izveidots jumts, kuru nomaskējām

Lielā talka arī Nāves salā

Agra Lieģe

Foto — Normunds Mežiņš.

Pirms sešiem gadiem Latvijā norisinājās pirmā Lielā talka — notikums, kura ideja balstīta valsts iedzīvotāju brīvprātīgā dalībā vides sakopšanā un labiekārtošanā, veicinot arī sabiedrības saliedētību un prieku par kopā pavadītu laiku. Projekta mērķis ir līdz Latvijas Republikas 100. dzimšanas dienai 2018. gadā padarīt mūsu valsti par vienu no sakoptākajām vietām pasaulē, katru pavasari vienu dienu kopīgi veltot sakopšanas darbiem visā Latvijas teritorijā.

Šā gada 26. aprīlī Lielajā talkā iesaistījās vairāk nekā 1250 Nacionālo bruņoto spēku (NBS) karavīri un zemessargi, sakopjot un labiekārtojot dažādus, galvenokārt ar Latvijas militāro vēsturi saistītus objektus. Nozīmīgs objekts mūsu militārajā vēsturē ir par Nāves salu dēvētā agrākā pussala (tagad sala) Daugavas kreisajā krastā. Pirmā pasaules kara laikā, kad 1915. gadā Krievijas armija atkāpās no Kurzemes un Zemgales, dažas karaspēka daļas bija palikušas divus kvadrātkilometrus lielajā teritorijā un izveidojušas tur ierakumus. Latviešu strēlnieki, 2. Rīgas un 3. Kurzemes strēlnieku bataljons, 1916. gadā aktīvi aizstāvēja šīs vissmagākās pozīcijas pret vācu karaspēka uzbrukumu.

Šogad Nāves salas sakopšanā piedalījās Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas (LNAA) pirmā kursa kadeti, zemessargi un jaunsargi no 511. Dobeles jaunsargu vienības. Spēka struktūru pārstāvjiem pievienojās

arī studentu korporāciju biedri, Daugmales pagasta pašvaldības pārstāvji un Ikšķiles un Daugmales iedzīvotāji. Talcinieku vidū bija arī aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis un NBS komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube. Kopā Nāves salā strādāja aptuveni 100 cilvēki.

Zemnīcas būve un kauju rekonstrukcija

Talcinieki Nāves salā ieradās pulksten 10.30, lai līdz pēcpusdienai izcirstu vecos kokus un krūmus, salasītu atkritumus un atīrītu taciņas, taču vairākus dalībniekus gaidīja arī kāds cits uzdevums. Šogad 27. jūlijā apritēs 90 gadi, kopš Nāves salā tika uzstādīts

Aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis piedalās talkā Nāves salā.

Atraktīvs savā stāstījumā ir atvaļinātais pulkvedis Jānis Hartmanis.

ar sūnām. Bunkura priekšā izveidojām pozīcijas sešu līdz septiņu metru attālumā.» Ierakumu kopējais garums pārsniegs desmit metrus, bet zemnīcas platība ir aptuveni četri kvadrātmetri.

Uldis Veliks plāno piedalīties arī kaujas imitācijā, tad varēs pilnībā novērtēt paša vadīto būvdarbu rezultātus. Uz jautājumu, kāda loma viņam būs uzticēta kauju rekonstrukcijā, Uldis smeļ, ka, visticamāk, tiks norikots tēlot vācu karavīru, jo protot vācu valodu.

Kadeti un jaunsargi iepazīst vēsturi

LNAA kadetu kopējo viedokli par daļu Lielajā talkā izteica pirmā kursa kadets

Arvis Jaundžeikars: «Ir jauki ne tikai tīrīt, bet arī kaut ko būvēt — un man ir prieks talkā piedalīties kopā ar citiem kursa biedriem un NBS komandieri.» Citus gadus Arvis sakopšanas darbos piedalījies dzimtajos Balvos, Latgalē.

Kadete Ieva Dukure, kas LNAA apgūst Jūras spēku militāro vadību, pastāsta: «Pieļieku roku visur — no rīta vācu atkritumus, kas izskaloti gar krastu, grābu lapas. Tagad palīdzu arī zemnīcas būvē — nesu sūnas un zarus, ar ko pārklāsim jumtu, lai zemnīcu

nomaskētu. Studijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā man bija sen lolots sapnis, arī tāpēc, ka man nozīmīga ir Latvijas militārā vēsture. Būt Nāves salā un palīdzēt to sakopt, lai godinātu latviešu strēlnieku piemiņu, — tam ir simboliska nozīme.»

Kamēr kadeti darbojās pie zemnīcas būves, Baldones jaunsargi instruktora Jura Kārklīņa vadībā sakopa Nāves salas piekrasti. Viņš savus audzēkņus Lielajā talkā uz Nāves salu ved jau daudzus gadus. «Par jaunsargu instrukturu strādāju kopš 1992. gada, un jaunsargi, kurus apmācīju savas karjeras sākumā, tagad ir izauguši lieli. Viņi strādā dažādās aizsardzības struktūrās, bet vairāki ir kļuvuši par vēsturniekiem,» stāsta J. Kārklīšs. «Uzskatu, ka valsts vēsture jaunsargiem ir tikpat nozīmīga kā visas pārējās zināšanas un prasmes, ko tie apgūst jaunsargu apmācībā. Tāpēc kopīgi piedalāmies dažādos pasākumos. Nāves salā jaunsargi ne tikai aktīvi darbojas, bet arī uzzina daudz ko jaunu par mūsu valsts militāro vēsturi un nozīmīgiem notikumiem.»

Nāves salas kaujas

Par vēsturiskajiem notikumiem Nāves salā un šīs vietas piemiņas saglabāšanu talcnieki daudz uzzināja no atvaļinātā pulkveža Jāņa Hartmaņa stāstījuma. Aktīva sadarbība viņam sākusies pirms trīs gadiem ar jauno Daugmales pagasta pašvaldību. Enthusiasti no Daugmales un Ikšķiles kopā ar NBS pārstāvjiem uzsākuši darbu pie Nāves salas sakopšanas — pieminekli notirija Speciālo uzdevumu vienības karavīri, bet

Turpinājums 12. lpp.

Kadeti būvē zemnīcu uz vecajiem pamatiem.

NBS komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube atpūtas brīdī sarunājas ar jaunsargiem no Baldones.

Sākums 10. un 11. lpp.

Daugmales pagasta pašvaldība nodrošinājusi remontdarbus. Pēdējo divu gadu laikā visi iesaistītie citīgi attīrījuši salu no necaurējamiem briksņiem un izveidojuši salas piekrastē atklātu vietu, no kuras redzamas vācu karavīru pozīcijas, kuras tagad no Nāves salas atdala ūdens. Atjaunots arī viens no latviešu strēlnieku ierakumu sektoriem astoņu metru garumā, bet pagājušajā gadā uzsākta minētās zemnīcas būve.

Par 1915. un 1916. gada kara darbības norisēm, pozīciju izvietojumu Nāves salā un latviešu strēlnieku apsvērumiem, būvējot nocietinājumus, stāsta J. Hartmanis. Tur, kur šobrīd tiek būvēts bunkurs, bijuši pirmie strēlnieku izveidotie ierakumi — aizsardzība pret vācu ierakumiem, kurus toreiz no šejienes neatdalīja ūdens. «Galvenā aizsardzības līnija atradās ļoti tuvu vācu karavīru pozīcijām, un otrā aizsardzības līnija aiz tās bija izvietota sāniski, pirmajai abās pusēs — no šādi izvietotās otrās pozīcijas varēja visveiksmīgāk aizkavēt pretinieku, kurš bija izkļuvis cauri pirmajai līnijai.»

Kadeti pie pašu būvētās zemnīcas klausās J. Hartmaņa stāstījumā.

Nāves salai bijusi stratēģiski ārkārtīgi nozīmīga loma, jo no tās bija iespējams apiet Rīgu un to aplenkt — tā pat dēvēta par Rīgas atslēgu. Kad vācieši 1915. gadā okupēja Kurzemi, krievu ģenerāļi saprata, ka Nāves salā jāizvieto spēcīgas kaujinieku vienības — uz salu tika atsūtīti latviešu strēlnieki un krievu sapieri, kuri kopā izbūvēja aizsardzības pozīcijas. «Visiem būvdarbiem bija jānotiek naktī. Vācieši bija tik tuvu, ka dienā darboties nozīmētu iet drošā nāvē.»

Nāves sala savu drūmo nosaukumu ieguvusi tāpēc, ka katru dienu bija daudz kritušo. Vācu karaspēks šo teritoriju intensīvi apšaudīja ar artilēriju, izmantoja arī gāzu uzbrukumus. «Tajā laikā kaujās cieta 1000 kaujinieku, no viņiem 145 gāja bojā. Un tomēr — latviešu strēlnieki nepadevās līdz pēdējam,» uzsver J. Hartmanis. «Mūsu latviešu karavīros bija spīts aizstāvēt savu zemi. Motivācijas netrūka — ikviens gribēja atgriezties tēva mājās.»

Pirms 90 gadiem pēc arhitekta Eižena Laubes projekta Nāves salā tika uzcelts dzelzsbetona piemineklis kritušo karavīru piemiņai, ko atklāja Valsts prezidents Jānis Čakste. Piecpadsmit latviešu virsniekus un strēlniekus apbalvoja ar Lāčplēša Kara ordeni par dalību Nāves salā notikušajās kaujās.

Talkas tradīcija

Ģenerālleitnants Raimonds Graube, uzrunājot kadetus un citus brīvprātīgos talcīniekus, puda savu viedokli par talku nozīmi mūsu kultūrā. «Talkas ir emocionāli ļoti pozitīvi uzlādējoši pasākumi — ikvienam gandarījumu rada labi padarīts darbs. Liela

nozīme ir arī šādai kopīgai laika pavadīšanai. Šeit ir gan jaunsargi, gan zemessargi, gan karavīri, gan kadeti, tāpat arī korporāciju biedri un arī vietējie iedzīvotāji, kuri nevilcinās darboties kopā ar mums. Manuprāt, latviešiem piemīt tāda kā talku rīkošanas mentalitāte — vēsturiski esam viensētnieki, un tāpēc tādās situācijās kā, piemēram, rudens raža, kad vieni paši netikām galā, palīgā nāca kaimiņi. Visi kopā strādāja, bet pēc tam arī kopīgi nosvinēja!» Talkas latviešiem joprojām ir emocionāli tuva, jēgpilna sadarbības forma, uzskata NBS komandieris. Tās kļuvušas par tradīciju. «Šajā talkas dienā Nacionālo bruņoto spēku karavīri atrodas vairākos desmitos dažādu objektu — lielākoties tādos, kuri ir saistīti ar mūsu militāro vēsturi un valsts neatkarību. Nāves salā uz talku esmu ieradies pirmoreiz. Šoreiz vēlējos un arī šķita nozīmīgi atbalstīt mūsu kadetus — piedalīties talkā kopā ar nākamā virsnieku maiņu!»

Arī aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis talkās piedalās katru gadu, bet Nāves salā talkas laikā ir pirmoreiz. Ministru priecē pirmā kursa kadetu aktīvā iesaiste Nāves salas sakopšanā — «viņiem ir vērtīgi palīdzēt atjaunot vēsturiski nozīmīgu vietu, jo tas ir gan ieguldījums nākotnē, gan arī dod iespēju godāt mūsu militārajā vēsturē nozīmīgu cilvēku piemiņu.»

Talkas noslēguma ceremonijā pie pieminekļa tika nolikti ziedi. Kad izskanēja uzrunas, klātesošie tika aicināti ieturēties pie ugunsкура. Lielisks piedzīvojums bija arī atpakaļceļš ar laivām pāri Daugavai no Nāves salas uz Daugmali, baudot vēju un prieku par labi padarītu darbu.

Pie pieminekļa Nāves salā.

Tur, kur šobrīd tiek būvēts bunkurs,
bija pirmie strēlnieku izveidotie ierakumi —
aizsardzība pret vācu ierakumiem, kurus toreiz no šejienes
neatdalīja ūdens.

Latvijas karavīri trenējas izmantot *bezpilota lidaparātus*

7. maijā Latvijā ieradās Mičiganas armijas Nacionālās gvardes 126. kavalērijas pulka bezpilota lidaparātu vada karavīri ar trim «RQ7-Shadow» lidmašīnām, lai apmācītu Latvijas bruņoto spēku karavīrus izmantot bezpilota lidaparātu sniegtās iespējas.

«Mičigana ar Latviju sadarbojas vairāk nekā 22 gadus, mūsu karavīri ir kopā mācījušies un kopā dienējuši Afganistānā, un tagad mēs strādājam kopā pie bezpilota lidaparātu projekta,» uzsver ASV vēstnieks Marks Pekala. «Mūsu mērķis ir panākt, lai mēs varētu integrēt bezpilota lidaparātu sniegtās spējas ar tām aizsardzības spējām, kas Latvijai jau ir, piemēram, ar gaisa atbalsta kontrolieri un priekšējā uguns atbalsta novērotāju spējām.»

Vēstnieks norādīja, ka šogad militāro mācību laikā latviešiem ir izdevība izmantot bezpilota lidaparātu sniegtās iespējas militārajās mācībās gan taktiskajā, gan stratēģiskajā līmenī. Mičiganas karavīri Latvijā piedalās trijās lielās mācībās — «Namejs», «Flaming Sword» un «Saber Strike» —, bezpilota lidaparātiem veicot lidojumus virs Gaisa spēku aviācijas bāzes Lielvārdē un Ādažu poligonā.

Pilnībā uzpildīts «RQ7-Shadow» sver ap 180 kilogramu, spārnu platums tam ir četri metri, lidaparāts var sasniegt maksimālo augstumu ap 4570 metru virs jūras līmeņa un ātrumu līdz 150 kilometru stundā. «RQ7-Shadow» var lidot četras līdz septiņas stundas, no tā videokameras var iegūt fotoattēlus un video, to var izmantot komunikācijai, uztverot radiosignālus un pārraidot tos tālāk, dodot iespēju sazināties

daudz lielākā distancē. Lidaparāts var lidot gan dienā, gan naktī, kā arī filmēt ar infrasarkanā kameru. Šīs priekšrocības nosaka, ka bezpilota lidaparātus pārsvarā izmanto izlūkošanā.

«Bezpilota lidmašīnu sniegto informāciju izmanto komandieris kaujas laikā, piemēram, viņš pats var atrasties štābā, bet tomēr redzēt, kas notiek kaujas laukā, novērtēt situāciju un pieņemt lēmumus. Šo video var izmantot arī gaisa atbalsta kontrolieri un apvienotā uguns atbalsta novērotāji, lai spētu precīzi identificēt mērķi,» uzsver ASV vēstniecības Aizsardzības sadarbības biroja divpusējo attiecību pārstāvis pulkvežleitnants Džeimss Endrū Robertss. «Tā kā Latvijai nav bezpilota lidmašīnu, ir būtiski, lai latviešu karavīri trenētos izmantot to piedāvātās novērošanas iespējas. Šīs prasmes noder, piemēram, sadarbojoties ar citu NATO valstu karavīriem starptautiskajās operācijās.»

«Mēs jau esam izmantojuši šādus bezpilota lidaparātus starptautiskajā operācijā Afganistānā, kur 2012. gadā Meimenā dienējām kopā ar Latvijas karavīriem,» stāsta virsniekvietnieks Džimijss Haks. «Uzdēvuma laikā mēs lidojām pa priekšu un devām viņiem signālu, lai vienība redzētu situāciju. Bezpilota lidaparāts sniedza arī komunikācijas iespējas — ja kāda vienība atradās tālu no citas un parastie radiosakari bija traucēti, piemēram, kalnu dēļ, tad signālu varēja sūtīt caur lidaparāta sistēmu.»

Bezpilota lidmašīnu iespējas ir izmantojamas arī civilo krīžu situācijās, piemēram, ja no sliedēm noskrējis vilciens ar

ķīmiskām vielām, izcēlies mežu ugunsgrēks vai notikušas citas dabas katastrofas.

«Bezpilota lidmašīnas nodrošina iespēju vadībai paskatīties uz notiekošo, nepaļaujot nevienam cilvēkam — kā tas būtu gadījumā, ja uz notikuma vietu būtu jālido pilotam un filmēšanas komandai. Savukārt aizsardzības nozares vadība var vērot situāciju video tiešraidē un pieņemt lēmumus, balstoties uz redzēto,» skaidro pulkvežleitnants Dž. E. Robertss.

Mičiganas armijas Nacionālās gvardes 126. kavalērijas pulka bezpilota lidaparātu karavīru vads ieradās Latvijā 7. maijā, lai apmācītu Latvijas bruņoto spēku karavīrus un uzlabotu operacionālās spējas. Plānots, ka vienība 30 cilvēku sastāvā uzturēsies Latvijā divus mēnešus.

Mičiganas Nacionālās gvardes un Latvijas bruņoto spēku partnerība ilgst jau 22 gadus, tās mērķis ir dalīties ar informāciju, uzlabot prasmes strādāt ar jaunāko ekipējumu un stiprināt stratēģiskās spējas.

Sagatavoja **Daina Ozoliņa**,
AM Preses nodaļas vecākā referente.
Foto — Armīns Janiks.

Tuvinās Latvijas jaunatnes organizācijas

Taivo Trams

Foto — Gatis Dieziņš.

Latvijā ir vairākas jaunatnes organizācijas, kuru mērķi un ikdienas darbība daudzās jomās ir visai līdzīga. Jaunsardzei līdzīgas organizācijas ir skauti un gaidas, kā arī mazpulki. Vēl salīdzinoši nesen starp šīm organizācijām nenotika aktīva sadarbība, bet pēdējā laikā situācija mainās.

Sāk ar mazumiņu

Kad pagājušā gada maijā par Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra Jaunsardzes departamenta direktoru kļuva atvaļinātais pulkvežleitnants Ansis Strazdiņš, pirmie tuvināšanās mēģinājumi starp jaunatnes organizācijām jau bija notikuši, un sāka veidoties sapratne par iespējām sadarboties.

«Īstenībā informācija par citām jaunatnes organizācijām un to sadarbību bija pasropa, bet tad, par laimi, nāca biedrības «Latvijas ģenerāļu klubs» rīkotais pasākums «Latviešu strēlnieku gadsimtu griežos» Skrundā, kur bija saaicināti gan jaunsargi, gan skauti un gaidas, gan mazpulcēni, gan vietējie skolēni. Toreiz ieinteresējos par iespēju visām šīm organizācijām darboties kopā,» atminas A. Strazdiņš. Drīz pēc tam uzsāktas arī savstarpējās konsultācijas un pirmo kopīgo pasākumu organizēšana. Neliela pieredze sadarbībai jau bija gūta agrāk, jo, piemēram, skauti bija uzaicinājuši jaunsargus uz savu nometni un Ziemassvētku kauju atceres pasākumiem Ložmetējkalnā. «Pirmajās kopīgajās nometnēs abas puses bijušas visai atturīgas viena pret otru, bet pašlaik sadarbība jau notiek ļoti nopietnā un labā līmenī. Arī šogad par to pārliecinājos.»

Pirmie līgumi un kopīgie pasākumi

Pēc Skrundā redzētā A. Strazdiņš kopā ar Latvijas ģenerāļu kluba biedru viceadmirāli Gaidi Zeibotu pārrunājis iespēju veidot daudz ciešāku sadarbību ar skautiem, gaidām un mazpulkiem. «Bijām pārliecināti, ka viņi ir jāaicina pie mums, lai runātu par Skrundas pasākuma turpinājumu, kas šogad notiks Balvos, bet pie viena apspriežot arī sadarbības iespējas.» Rezultātā Jaunsardzei jau ir noslēgts sadarbības līgums ar Latvijas Skautu un gaidu centrālo organizāciju un notiek sarunas ar biedrību «Latvijas mazpulki» par sadarbības iespēju nostiprināšanu. Turpinās arī kopējie pasākumi — skauti un gaidas uzaicināja jaunsargus uz sacensībām Valmieras apkaimē, tajās piedalījās

jaunsargu vienība no Ikšķiles. Jaunsardze savukārt pirmo reizi aicinās skautus un mazpulcēnus piedalīties «Vējiņa kausa» izcīņā rudenī. «Šāda līmeņa pasākums mums būs pirmo reizi. Būs gan orientēšanās, gan kaut kas līdzīgs biatlonam — vārdu sakot, būs interesanti.»

Nav viena labākā

Pašreizējo jaunatnes organizāciju tuvināšanos A. Strazdiņš redz kā ļoti pakāpenisku procesu. «Pagaidām esam vienojušies, ka pasākumos prezentējam savu klātbūtni ar nelielām jaunsargu vienībām. Galvenais ir iesākt, bet nepārforstēt, lai bērniem nerodas tāda kā nepatika. Līdz šim visi pārsvarā esam darbojušies savrup, un katram noteikti ir arī savas iekšējās problēmas risināmas.» Potenciāli vistiešākā sadarbība, viņaprāt, būtu iespējama ar mazpulkiem, jo apmācības programmas abām organizācijām ir krietni atšķirīgas un praktiski nepārklājas. Apmeklējot mazpulku konferenci, A. Strazdiņš guvis informāciju par šo organizāciju, tās darbības principiem, uzbūvi un ideāliem. «Ar skautiem mums ir lietas, ko mēs mācām un darām vienādi, bet mazpulki ir

atšķirīgāki. Piemēram, jaunsargs var būt mazpulcēns un otrādi — viens otru ne-traucē. Pakāpeniski mēs uz to ejam, mums jau ir vienības, kurās darbojas arī mazpulcēni, piemēram, Alūksnē.»

Pēc A. Strazdiņa domām, šīs jaunatnes organizācijas noteikti nedrīkst politizēt un pretstatīt vai salīdzināt, kura būtu labāka. Tās visas ir labas — tikai katra savādāka. Piemēri, kas redzēti pēdējā laikā, skaidri apliecina — sadarbība ir iespējama. «Viņi visi ir darbojušies jauktās komandās un darbojušies perfekti. Visi kopā noskrien vairāk nekā desmit kilometrus, palīdz cits citam, atbalsta, nevienam nepamet pusceļā.»

Sadarbībai ir perspektīvas

«Šogad Latvijas Skautu un gaidu centrālajai organizācijai un Jaunsardzei ir noslēgts sadarbības līgums. Pašlaik, kad Latvijā ļoti nozīmīga ir jaunatnes patriotiskā un pilsoniskā audzināšana, tāda sadarbība palīdz mūsu darbam kļūt redzamākam plašākā mērogā. Mūsu rīkotā ikgadējā nometne «Baltais vilks» par godu latviešu strēlniekiem un Ziemassvētku kaujām janvārī Ložmetējkalnā, kā arī Latvijas ģenerāļu kluba

pirms četriem gadiem veiksmīgi sāktais projekts «Latviešu karavīrs laikmetu griežos» novembrī jauniešiem sniedz iespēju iepazīties un uzzināt vairāk par otras organizācijas darbību, ļauj saprast, ka mūs visus vieno kopīgs mērķis — būt labiem, gudriem un Latviju mīlošiem cilvēkiem. Šogad jau ir notikuši un vēl notiks pasākumi, kuros ir iesaistīti gan skauti un gaidas, gan jaunsargi. Izvērtējot šo sadarbību, kopīgi skatīsimies, kā to attīstīt turpmāk,» atzīst Latvijas Skautu un gaidu centrālās organizācijas valdes locekle Paulina Latsone.

Sadarbību, kas Jaunsardzei veidojas ar mazpulkiem, kodolīgi raksturo biedrības «Latvijas mazpulki» padomes priekšsēdētāja Randa Medne: «Ļaut jauniešiem iepazīt Latviju, Latvijas zemi, būt patriotiem un savas zemes saimniekiem — šī ideja vieno abas jauniešu organizācijas. Vispirms gribu izteikt pateicību Lapmežciema jaunsargu vienībai, kura palīdzēja mazpulku ikgadējo sporta spēļu «Zaļais starts» rīkošanā. Lapmežciema jaunsargu vienība organizēja veselu sporta spēļu sadaļu, ļaujot mazpulcēniem pārbaudīt savu izturību. Sporta spēles Latvijas mazpulkos ik gadu apvieno ap 300 mazpulcēnu no visiem Latvijas novadiem, un šogad tās notika Lapmežciema pamatskolā un tās apkārtnē. Pagājušogad vienu sporta spēļu daļu rīkoja skautu vienība — iespējams, tā kļūs par tradīciju, un šāda draudzība starp organizācijām tiks uzturēta arī turpmākajos gados.

Raugoties tuvākā nākotnē, jāatzīst, ka mēs labprāt sadarbotos ar Neretas jaunsargu vienību, jo tieši tur šovasar notiks mazpulku vasaras nometne «Visu daru es ar prieku!». Neretā jau aktīvi darbojas gan mazpulks, gan jaunsargu vienība.

Domāju, ka jaunsargiem un mazpulkiem ir daudz iespēju, kā sadarbīties gan nacionālā, gan vietējā līmenī. Arī pasākums «Latviešu karavīrs laikmetu griežos», kurā iesaistās trīs organizācijas — jaunsargi, skauti, gaidas un mazpulki — ir apliecinājums draudzīgai sadarbībai, rūpējoties par Latvijas vārdu un nākotni.»

Būs arī pavisam mazi jaunsargi

A. Strazdiņam reizumis nācies uzklauzīt viedokli, ka jaunsargiem ir vieglāk, jo viņiem visu apmaksā valsts. «Es atbildu — jā, bet mums arī bērni darbojas par brīvu, un es te nesaskatu neko sliktu. Mēs neesam starptautiska organizācija kā, piemēram, skauti, mēs esam tikai Latvijā. Protams, mums ir sadarbība ar līdzīgām organizācijām ārzemēs, piemēram, Igaunijā un Lietuvā. Pašlaik atjaunojas arī sadarbība ar Lielbritānijas jauniešu organizāciju «Army

Cadet Force». Taču mūsu galvenais uzdevums ir iesaistīt maksimāli daudz bērnu, lai dotu viņiem iespēju saturīgi pavadīt laiku. Jaunsardze ir tā vieta, kur nāk arī to vecāku bērni, kuriem nav tik daudz līdzekļu, lai varētu atļauties apmeklēt kādus maksas pulciņus vai sporta nodarbības. Un tas ir liels ieguvums visai sabiedrībai, jo — kur gan atradīsies šie bērni, ja viņi nebūs pie mums? Jaunsardzē sociālās atšķirības izlīdzinās. Turklāt, ja mēs ar citām jaunatnes organizācijām varam sastrādāties un rīkoties kopā, tad varam lietderīgi nodarbināt un izglītot maksimāli daudz bērnu un jauniešu.»

Pašlaik pirmo projektu līmenī tiek attīstīta prakse, ka Jaunsardzē sāk darboties arī pirmo klašu skolēni. Piemēram, arī Elejas bērnunama jaunsargu vienībā (skat. «Tēvijas Sarga» 2014. gada februāra numuru) darbojas mazāko klašu audzēkņi. «Kādēļ gan ne? Labi, viņi vēl nevar būt jaunsargu kandidāti, bet darboties un mācīties taču viņi var! Turklāt pareiza interešu ievirze nāks par labu nākotnē,» uzskata A. Strazdiņš. Tieši tāpēc jau nākamgad varēs izmantot pilnvērtīgu apmācību programmu pirmajām četrām klasītēm, kas ietvers pamatiemaņu apgušanu orientēšanās disciplīnā, mezglu siešanā un ierindas mācībā, apvienojot to visu ar rotaļu elementiem, lai mazajiem nezustu interese.

Labs integrācijas instruments

Runājot par Jaunsardzes lomu sabiedrības integrācijā, A. Strazdiņš uzsver — sava vienība ir arī sociālās korekcijas izglītības iestādē «Naukšēni», un tā ir palīdzējusi atrast

ceļu dzīvē un vietu sabiedrībā daudziem jauniešiem, kas izdarījuši likumpārkāpumus. «Protams, šiem jauniešiem ir dažādas problēmas, taču starp viņiem ir arī tādi, kas sapratuši savas kļūdas. Piemēram, viena no audzēkņiem ir pabeigusi Valsts policijas koledžu un tagad strādā par policisti. Manuprāt, šie bērni visiem spēkiem ir jāiesaista sabiedrībā. Nedrīkst par bērniem izdarītu kļūdu viņus apzīmogat uz visu mūžu! Jaunsardzē nāk dažādi bērni, arī tie, kas slikti mācās, kuriem ir pārkāpumi. Un tā ir iespēja viņiem mainīties kolektīvā.»

Pēdējā laikā radušās idejas arī par cilvēku ar ierobežotām kustību iespējām iesaisti Jaunsardzē. Savukārt Ziepniekkalnā ir iecerēts izveidot vienību, kurā varētu darboties jaunieši ar dzirdes traucējumiem. «Arī viņi ir aktīvāk jāiesaista sabiedrībā, lai nebūtu norobežošanās. Jo ātrāk tas notiek, jo labāk, citādi vēlāk daļai šo cilvēku izveidojas sava komforta zona, no kuras vairs nemaz negribas iziet.» Pagaidām šai iecerei vēl nav pietiekamu resursu, taču — nāks laiks, nāks padoms.

Lai uzlabotu iespējas jaunsargiem nodarboties ar sportiskajām aktivitātēm, Jaunsardze aktīvi strādā ar sporta skolām, slēdzot sadarbības līgumus, kas ļauj izmantot skolu sporta zāles, stadionus un inventāru. Turpinās arī sabiedrības informēšana par Jaunsardzes aktualitātēm un ieguvumiem no tās darbības. «Ja mums būtu iespēja stāstīt vēl vairāk, būtu arī lielāka sabiedrības interese un līdz ar to arī vairāk sabiedrisko instruktoru, kas ļautu iesaistīt vēl vairāk bērnu un jauniešu,» saka A. Strazdiņš. **EB**

Pirmais Jaunsardzes forums

Kaiva Krastiņa,

Personāla attīstības departamenta
Militārās izglītības un zinātnes nodaļas
vecākā referente.

Foto — Normunds Mežiņš.

Šī gada 16. maijā pirmo reizi kopš Jaunsardzes dibināšanas, Aizsardzības ministrijas aicinātas, Rīgā uz diskusiju pulcējās amatpersonas, kuru lēmumi ikdienā un izpratne par Jaunsardzes jautājumiem ir atslēga uz kustības attīstību katrā konkrētā novadā.

Vairāk nekā 20 gadus Aizsardzības ministrijas uzmanības lokā ir ne vien atbalsts Jaunsardzes kustībai, jaunsargu interešu izglītības macību programmas nodrošināšana, bet arī Latvijas skolu jaunatnes izglītošana pilsoniskās un patriotiskās audzināšanas, kā arī valsts aizsardzības jautājumos. Lai to spētu paveikt, Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs (RJC), kurš ikdienā īsteno jaunsargu interešu izglītības procesu, aktīvi sadarbojas ar pašvaldībām un izglītības iestādēm. Daudzi jautājumi risināmi vienīgi savstarpēja atbalsta un izpratnes gaisotnē. Ņemot vērā plašo sadarbības spektru un uzdevumus sekmīgai Jaunsardzes kā valstiski nozīmīgas kustības attīstībai ikkatrā pašvaldībā, diskutēt par kopīgajiem izaicinājumiem bija aicināti gan pašvaldību un izglītības iestāžu vadītāji, gan jaunsargu pašpārvaldes pārstāvji.

Foruma mērķis bija sarunās ar partneriem identificētajām problēmām meklēt

kopīgus risinājumus, kā arī dalīties ar savu pieredzi. Foruma ievadā ministrijas un RJC amatpersonas dalībniekus iepazīstināja ar aizsardzības sistēmas redzējumu uz Jaunsardzes attīstības perspektīvu, kā arī pamatojumu prioritārajiem attīstības virzieniem. Turpmākais darbs noritēja diskusiju grupās par četrām pamattēmām. Diskusiju grupā «Sadarbības pamatprincipi ar pašvaldībām un izglītības iestādēm» dalībnieku uzdevums

bija diskutēt par sadarbības mērķiem un sadarbības paplašināšanu, par pašvaldību līdzdalības iespējām, lai konceptuāli vienotos par Jaunsargu interešu izglītības programmas licencēšanas principiem pašvaldībās. Otrās diskusiju grupas uzdevums bija meklēt variantus transporta jautājumu risināšanai, īpaši attālākajās skolās, kur skolēnus uz mājām noteiktos laikos nogādā skolas autobuss. Nerisīnot jau tagad šo situāciju, ar laiku varam nonākt pie tā, ka Jaunsardze ir vien tur, kur uz mājām jaunsargi var nokļūt kājām. Trešā no aizsardzības sistēmas aktualitātēm Jaunsardzes kontekstā ir aktualizēt jauniešu fiziskās sagatavošanas jautājumu, motivējot jauniešus pievērsties veselīgam dzīvesveidam, kā arī attīstīt ikdienas sportošanas paradumus. Lai tas būtu kvalitatīvi izdarāms, nepieciešams pašvaldību atbalsts sporta infrastruktūras izmantošanā un sadarbībā ar sporta treneriem un pedagogiem.

Ceturrtā diskusiju grupa sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju aktualizēja mācību programmas «Valsts aizsardzības mācība» ieviešanas iespējas un veidus vispārējā izglītībā. Arvien vairāk izglītības iestāžu interesējas par iespēju savās izglītības programmās iekļaut arī valsts aizsardzības mācību. Diskusijās visās četrās grupās piedalījās gan pašvaldību un izglītības iestāžu pārstāvji, gan paši jaunsargi, līdz ar to arī jaunsargiem bija iespēja paust savu viedokli.

Foruma laikā ar savu pieredzi Jaunsardzes atbalsta sistēmas veidošanā savā novadā, kā arī ieguvumiem dalījās Bauskas, Jēkabpils un Krustpils novadu pārstāvji. Viņi apliecināja, ka Jaunsardzes aktīva darbība

novadā veicina jauniešu lokālpatriotismu, veidojot viņus par atbildīgākiem sava novada un arī savas valsts Latvijas iedzīvotājiem.

Foruma noslēgumā ar diskusijās apspriestajām tēmām, piedāvātajiem jautājumu risinājumiem un izteiktajām vajadzībām iepazīnās aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis un izglītības un zinātnes ministre Ina Druviete. Abu nozaru ministru klātbūtnē forumā apliecināja, ka gan Aizsardzības ministrija, gan Izglītības un zinātnes ministrija ir gatava izaicinājumiem, kurus diktē gan Latvijas situācija, gan starptautiskie notikumi, paužot gatavību aktīvi sadarboties konkrētu jautājumu risināšanā. Rezumējot foruma diskusiju rezultātus, abi ministri uzsvēra, ka lielākais ieguvums ir izpratne par vajadzību sadarboties, lai jaunā paaudze augtu ar spēcīgu raksturu un drošu stāju.

Aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis savā uzrunā foruma dalībniekiem izteica pateicību par aktīvu dalību pirmajā Jaunsardzes forumā un diskusijās, kas pavēra jaunu perspektīvu Jaunsardzes attīstības plānošanai. Viņš arī uzsvēra jaunsargu lomu šajās diskusijās un norādīja, ka jauniešiem ir svarīgi just piederību savai ģimenei, skolai, organizācijai, valstij. Jaunsardzē

Nerisinot jau tagad šo situāciju, ar laiku varam nonākt pie tā, ka Jaunsardze ir vien tur, kur uz mājām jaunsargi var nokļūt kājām.

Izglītības un zinātnes ministre Ina Druviete un aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis novērtē jaunsargu līdzdalību Foruma darbā.

tāpēc būtisks ir formas tērps, kas palīdz veidot arī jaunsargu stāju. Ministrs solīja pievērst īpašu uzmanību, lai jaunsargiem būtu iespēja nēsāt formas tērpu un lepoties ar to.

Izglītības un zinātnes ministre Ina Druviete uzsvēra foruma nozīmīgumu, jo Jaunsardze pilda īpašu misiju patriotisma audzināšanā un rakstura veidošanā, ko skolas vienas pašas nespēj paveikt. Viņa norādīja, ka šobrīd arī izglītības sistēmā notiek pārorientēšanās no zināšanu apguves uz personības attīstību, kas nav iedomājama arī bez rakstura veidošanas. Ministre uzsvēra, ka sadarbība starp Aizsardzības un Izglītības un zinātnes ministriju ir bijusi visus šos gadus, taču šobrīd arī šajā ziņā abas iestādes ieiet jaunā stadijā, kas vērsta uz jaunā pilsoņa patriotisku un harmonisku personības attīstību.

Forums noslēdzās ar aicinājumu uz konstruktīvu sadarbību un aktīvu dialogu Jaunsardzes kā visas Latvijas jauniešu kustības atbalstīšanā. **TS**

Abonēt var visās «Latvijas pasta» nodaļās,
kā arī internetā www.abone.pasts.lv
un zvanot pa informatīvo tālruni 67008001

Ārvalstīs militāro žurnālu
«Tēvijas Sargs»
var abonēt pie redakcijas pārstāvjiem.

Abonēšanas cena Latvijā:

1 mēnesim — EUR 0,71
6 mēnešiem — EUR 4,27
12 mēnešiem — EUR 8,54

Abonēšanas cena ārvalstīs:

Eiropā 12 mēnešiem — EUR 41,00
ASV 12 mēnešiem — USD 68,00
Kanādā 12 mēnešiem — CAD 70,00
Austrālijā 12 mēnešiem — AUD 73,00

Informācija uzzināma, arī zvanot pa tālruni +371 67335391 vai rakstot uz e-pastu: redakcija@sargs.lv

Atvērto durvju diena

Šā gada 10. maijā Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā notika Atvērto durvju diena. Pasākums, tāpat kā iepriekšējo gadu, tika rīkots, lai par studijām akadēmijā un dienestu Nacionālajos bruņotajos spēkos informāciju gūtu gan potenciālie akadēmijas kadeti, gan viņu ģimenes locekļi.

«Mūsu akadēmija ir salīdzinoši maza mācību iestāde. Taču tā ir kvalitatīva un efektīva. Šeit notiek nepārtraukta procesu un metožu inovācija, personālam ir pieredze un zināšanas par nozares aktualitātēm, kuras tiek ņemtas vērā,» viesus uzrunāja akadēmijas rektors pulkvedis Egils Leščinskis. «Mācību procesa nodrošināšana nav lēta, jo notiek ļoti daudz praktisko nodarbību. Taču mēs lepojamies ar sagatavotības līmeni, kādu sasnieguši akadēmijas absolventi — gan teorētiskajā, gan praktiskajā jomā. Akadēmijā kadeti apgūst patstāvīgu domāšanu un lēmumu pieņemšanu sarežģītās situācijās. Pēc absolvēšanas kadets jau ir pilnībā spējīgs sava līmeņa vadītājs.»

Pēc rektora uzrunas klātesošie noskatījās Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra veidoto videofilmu «Ceļš līdz akadēmijai» par pieteikšanās un atlases procesu un studijām akadēmijā.

LNAA Atvērto durvju dienas apmeklētāji iepazīstas ar pieteikuma anketām studijām.

Tālāko pasākuma norisi vadīja LNAA vecākais pasniedzējs kapteinis Juris Višņakovs. Apmeklētāji, sadalīti komandās, kadetu vadībā devās apskatīt akadēmijas teritorijā izvietotos standus jeb stacijas, kur

sevi prezentēja visi spēku veidi. Pēc katra stenda apskates dalībniekiem tika uzdoti jautājumi par redzēto vai arī bija jāveic dažādi uzdevumi. Par pareizām atbildēm un pareizi izpildītu uzdevumu komanda saņēma žetonus.

Īpašu apmeklētāju interesi izraisīja iespēja apskatīt Gaisa spēku aviācijas bāzes

helikopteru, arī no iekšpuses, un redzēt pretgaisa raķešu sistēmu RBS-70. Interesenti iepazīstās arī ar Pretgaisa aizsardzības divizona karavīru darbu.

Neparasts uzdevums apmeklētājus sagaidīja kadetu kopmītnē — komandām bija jāsaklāj gultas atbilstoši armijas standartiem. Tas nebija viegli, jo gandrīz visi to darīja pirmo reizi. Šajā dienā varēja apskatīt gan Militārās policijas, gan ūdenslidēju ekipējumu, Jūras spēku flotiles tehniku — glābšanas laivas, radarus, kā arī Sauszemes spēku ieročus un tehniku, pielaiot ekipējumu. Daudzi ar interesi vēroja Mācību vadības pavēlniecības Nesprāgušās municijas neitralizēšanas skolas robotus darbībā. Apmeklētājiem tika izrādīts arī Kadetu klubs, kur notiek dažādi pasākumi, iespējams spēlēt bļardu vai vienkārši pavadīt brīvos brīžus.

Pasākuma beigās kadeti rādīja savas prasmes paraugdemonstrējumā kaujā ar pretinieku, bet netālu esošajā Ķīšezerā, sadarbojoties vairākiem spēku veidiem, tika demonstrēts, kā ar helikoptera palīdzību no ūdens tiek glābts cilvēks.

Komanda, kura vispareizāk bija atbildējusi uz jautājumiem, izpildījusi visus uzdevumus un ieguvusi visvairāk žetonu, saņēma balvas un tika vizināta akadēmijas parkā ar militāro tehniku. Daudzi to izbaudīja pirmo reizi dzīvē. Noslēgumā visi tika cienāti ar lauka virtuves pusdienām.

Visa pasākuma laikā uz interesentu jautājumiem atbildēja studiju programmu direktori, pasniedzēji un kadeti — ne vien par studijām akadēmijā, bet arī par dienestu Nacionālajos bruņotajos spēkos.

Sagatavojuši **Mareta Krisberga**,

LNAA Tālmācības centra metodiķe.

Foto — **Einārs Binders**.

INTERESANTI

Inga Dambe,

Militāri publiskās informācijas nodaļas vecākā referente.

Foto — Normunds Mežiņš un no dalībnieku personiskā arhīva.

Atzīmējot desmit gadus kopš Latvijas iestāšanās NATO, apvienotajā Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku komandā «Nordea» Rīgas maratonā 18. maijā piedalījās pusotra simta skrējēju.

Lai arī Rīgas maratons notiek jau vairāk nekā divdesmit gadus un aizsardzības nozares pārstāvju piedalīšanās tajā fiksēta tikpat sen, šogad apvienotā Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku (NBS) komanda pirmo reizi startēja tik kuplā skaitā un ar tik nopietnu pieteikumu konkurentiem tieši garajās distancēs. Uz startu devās astoņi maratonisti un 48 dalībnieki, kas veica pusmaratona distanci.

Ievērojamu starptautisko atpazīstamību ieguvušajās skriešanas sacensībās Latvijā kopējais dalībnieku skaits šogad pārsniedza 22 tūkstošus. Iekļaujoties Eiropas kultūras galvaspilsētas notikumu programmā, atšķirībā no iepriekšējiem gadiem bija izvēlēti jauni skrējēju maršruti. Lielu apmeklētāju interesi izraisīja Brīvības ielas «Kultūras kilometrs» ar aizraujošām izklaides programmām, bet 10 kilometri simboliski tika veltīti desmit gadiem kopš Latvijas pievienošanās pasaulē spēcīgākajai militārajai aliansei NATO. Informējot citus maratona dalībniekus un skatītājus par šo valstij nozīmīgo gadadienu, aizsardzības nozares dalībnieki skrējienā piedalījās vienota dizaina krekliņos, bet visus sacensību dalībniekus un skatītājus Elizabetes un K. Valdemāra ielas krustojumā ar dzīvespriecīgiem skaņdarbiem uzmundrināja Nacionālo bruņoto spēku Štāba orķestris.

Kopā drošāk, kopā arī vieglāk!

Lai skrietu Rīgas maratonā, atsaucās gan ministrijas darbinieki, gan Nacionālo bruņoto spēku karavīri, gan mūsu aktīvākie un sportiski noskaņotie ģimenes locekļi. Uz maratonu ieradās pārstāvji no visas Latvijas. Desmitgadei NATO veltītu komandu veidoja arī LATO — Latvijas Transatlantiskā organizācija, aicinot ikvienu, kas vēlējas šādi izrādīt cieņu Latvijas dalībai

starptautiskajā organizācijā, pievienoties skrējienam un finišēt kopā!

Rīta cēliens pirms skrējiena Aizsardzības ministrijas telpās bija mazliet pieklusināts, jo pulcējās maratona un pusmaratona distanču dalībnieki, skrējēji ar pieredzi, kas koncentrējās pirms starta.

Turpinājums 22. lpp.

Dalībnieku vidū arī Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Jānis Sārts un Militāri publisko attiecību departamenta direktors Kaspars Galkins.

Sākums 21. lpp.

Ne mazāk nopietni starta vietā gatavojās arī desmit un piecu kilometru skrējēji, taču, tuvojoties piecu kilometru starta laikam, kņada tomēr sākās, un pavisam citu tempu notiekošajam piešķīra komandai pievienojies krietns pulciņš nozares darbinieku bērnu.

«Jo vairāk mums ir šādu pasākumu, kuros piedalāmies kopā ar kolēģiem un ģimenes locekļiem, jo stiprāki mēs kļūstam. Tieši šādās kopīgās aktivitātēs rodas spēks,» — tā pirms pasākuma uzsvēra Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Jānis Sārts, kas pats startēja desmit kilometru distancē.

Dienu pirms maratona Latvijā atgriezās Sauszemes spēku kājnieku brigādes štāba virsnieks majors Jānis Kolosovskis. «Vispār ar skriešanu nenodarbojos, spēlēju hokeju, bet, aizbraucot uz misijas rajonu 2013. gada novembrī, secināju, ka tur ledus nav. Lai uzturētu sevi formā, pamazām sāku skriet. Sākumā nospraudu mērķi noskriet pusmaratonu, ko arī janvārī sasniegzu, tad nolēmu celt latiņu un sagatavoties «Nordea Rīga 2014» pilnajai distancēi. Veicis kārtīgu izpēti, iegādājos nopietnākus apavus, izmantoju maratona mājaslapā pieejamo maratona sagatavošanas programmu un... skrēju. Man svarīgākais bija noskriet, nevis rezultāts. Pēc treniņu rezultātiem šķita, ka noskriešu četrarpus līdz piecās stundās, tomēr distanci veicu 4.29:46,3, tātad tomēr ātrāk par plānoto! Latvijā ielidoju iepriekšējā dienā, 17. maijā, mājās biju deviņos vakarā, gandrīz divas nakts nebiju normāli gulējis, tā ka viegli nebija. Īpaši pēdējie desmit kilometri nāca aizvien lēnāk un lēnāk, bet esmu apmierināts.»

Lepoties varam ar visiem mūsējo rezultātiem, jo maratona distanci veica visi astoņi komandas pārstāvji: Sandris Šika, Olevs Nikers, Edijs Leimanis, Andrejs Liepa, Rolands Moļņiks, Jānis Kolosovskis, Kaspars Kiršteins un komandā vienīgā dāma maratoniste Sandra Brāle.

No Kandahāras, lai noskrietu desmit kilometru distanci, kā pats apgalvoja, izklaidējoties, paspēja ierasties arī NBS kaprālis Jurijs Kirijenko. Viņš astoņus mēnešus Kandahāras aviācijas bāzē brīvo laiku bija veltījis sportam, pat izstrādājis speciālu programmu fiziskajai slodzei un atbilstošai pārtikai. Izklaide sanāca vērtīga, ar labu rezultātu un gandarījumu, ka pasākumā tika labi prezentēti Nacionālie bruņotie spēki.

Vieni no pirmajiem Aizsardzības ministrijā no rīta bija ieradušies Zemessardzes 56. kājnieku bataljona vecākā zemessardze Aļona Meļņika un Sauszemes spēku 2. kājnieku bataljona dižkareivis Sergejs Gromovs.

Aļona ar skriešanu nodarbojas kopš 13 gadu vecuma, ir bijusi vairākkārtēja Latvijas čempione, Latvijas izlases dalībniece. «Pirmā vieta Latvijas olimpiādē 10 kilometru distancē, dalība pasaules skolēnu

čempionātā krosā — tie ir mani ievērojamākie sasniegumi, ar kuriem lepojos. Esmu izmēģinājusi praktiski visas distances, bet pēdējos piecus gadus skrienu savam priekam, jo bez skriešanas mana ikdiena nav iedomājama. Par dalību maratonā — šis bija pirmais, pirms skrējiena tā īsti nesanāca sagatavoties, bet ar rezultātu esmu apmierināta.»

Sergejs ar skriešanu sācis nodarboties pirms trīs gadiem, kad iestājies armijā, iepriekš cilājis svaru bumbas. «Tā nopietnāk sāku skriet Afganistānā, arī pēc atgriešanās turpināju skriet. Tas jau bija kļuvis par ieradumu, kas dod mundrumu visai dienai, kaut arī reizēm ir grūti skriešanu apvienot ar dienesta pienākumiem. Ar šo pusmaratonu gribēju pierādīt sev, ka varu. Pirmos 18 kilometrus noskrēju kopā ar Aļonu, viens otru atbalstot. Kopā tomēr ir vieglāk. Tas droši vien arī deva savu plusiņu tam, ka tika sasniegts finišs!» Tā kā šis Aļonai un Sergejam ir pirmais maratons, abi atzīst, ka nav ar ko salīdzināt, bet izskatās, ka «āķis ir lūpā» un ar šoreiz gūtajiem pozitīvajiem iespaidiem abi gatavosies nākamajiem skrējieniem. «Tas, ka skrējām NATO zīmē, deva savu uguntiņu, no vienas puses — papildu atbildība, no otras — pacīlāta sajūta, kad līdzjutēji sauc: «NATO, malači, uz priekšu!» Tas stiprina mūsu spēku, ka esam tik daudzi,» saka Aļona. «Priecātos, ja mūsu pulciņš kļūtu vēl kuplāks!»

NATO desmitgades komandas dalībnieki.

Nacionālo bruņoto spēku Instruktoru skolas Nodrošinājuma daļas finanšu speciāliste Natālija Ķikāne skrējienam pieteica visu ģimeni. Natālija, Edgars un viņu abi vecākie dēli Elvijs un Kristaps šoreiz pielāgojās divgadīgā Roberta tempam, kurš lepnī, visā garumā ieģērbts komandas krekliņā, brauca ratos. «NATO mums visiem asociējas ar milzīgu spēku, varenu spēku, kas nodrošina mieru. Ikdienas gaitās, pildot savus dienesta pienākumus, mazāk tam

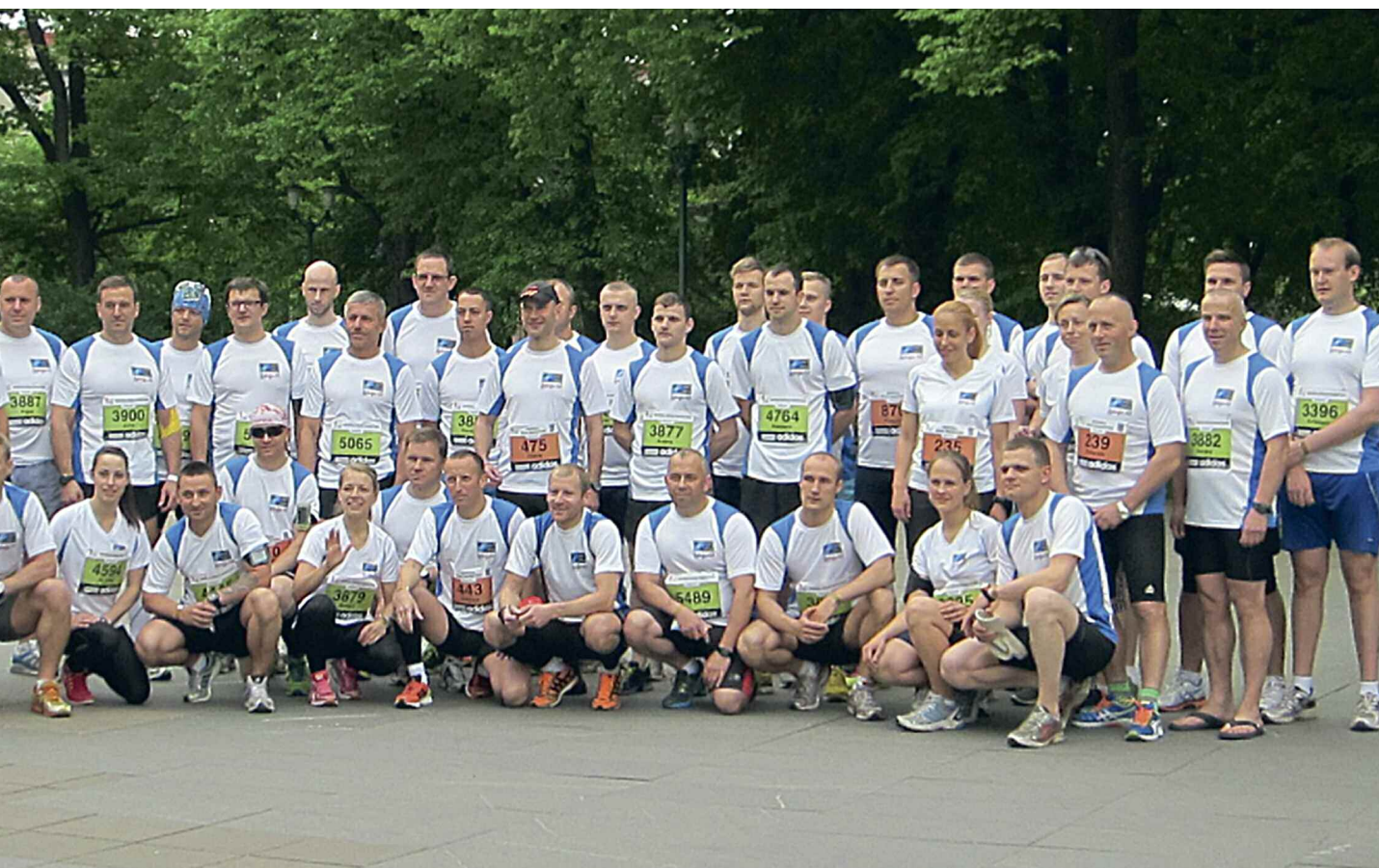
pievēršam uzmanību, bet pasākumā bija liels gods publiski būt par šī vienotā spēka sastāvdaļu. Skrienot «Nordea Riga 2014» ar NATO zīmi un tik kuplā skaitā, mēs visai Latvijai, ridziniekiem un viesiem rādījām, ka NATO ir tepat blakus, mūsu vidū, ka NATO rūpējas par ikvienas dalībvalsts ģimenes mieru. To apzināties īpaši svarīgi ir šajā tik saspringtajā laikā. Vienotie NATO komandas krekliņi ļāva saliedēties un iepazīt kolēģus no citām armijas struktūrvienībām.

Tas noteikti veicinās mūsu turpmāko sadarbību.»

Ikdienā ar skriešanu nodarbojas tikai Natālija. Kopā ar vecākajiem dēliem notiek riteņbraukšanas treniņi, bet visi ģimenes vīrieši spēlē florbolu. «2009. gadā atnācu dienēt uz sportisku vienību, bet pirms tam, atzīstos, skriešanu vispār ienīdu! Liels palīdzies jāsaka kolēģei Lienei, kura pamācīja, kā pareizi skriet, lai nerodas pārslodze un nepatika. Ar otru kolēģi reiz izmēģinājām rīta peldi Niniera ezerā, un nu jau tā ir tradīcija — pusseptiņos darbdienu rītos jebkuros laika apstākļos apskrienam trīsarpus kilometrus ap ezeru un tad peldamies. Pagājušogad pieņēmu izaicinājumu noskriet pusmaratonu, un man tas izdevās divās stundās un divās minūtēs. Nākamgad vajadzētu noskriet visu maratonu.»

Saņemot piedāvājumu piedalīties NATO desmitgades komandā, Natālija nešaubījās, jo uzskatīja to par ļoti labu ģimenes saliedēšanas pasākumu. «Ceru, ka ar dalību šai pasākumā bērni lepojas un ar patīku to atcerēsies, jo jebkura apņemšanās sportiski pavadīt laiku ir apsveicama, vienalga, vai distance ir maratons vai tikai pieci kilometri. Mana šāgada apņemšanās bija visai ģimenei kopā noskriet piecus kilometrus plecu pie pleca līdz finišam, stumjot ratus ar divgadīgo Robertu.»

Turpinājums 24. lpp.

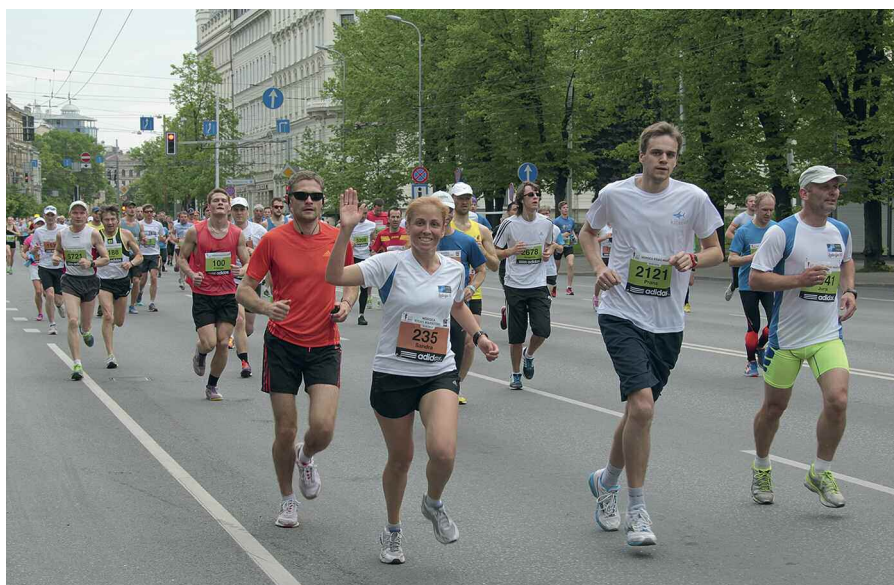
Sākums 21., 22. un 23. lpp.

Aizsardzības ministrijas Krīzes vadības departamenta Mobilizācijas un uzņēmējvalsts atbalsta plānošanas nodaļas vecākais referents Olevs Nikers un Nacionālo bruņoto spēku Apvienotā štāba komandpunkta vecākais virsnieks majors Andrejs Liepa.

Gribasspēka uzvara — tā šo notikumu dēvē Aizsardzības ministrijas darbinieks Olevs Nikers, kurš daudziem aizsardzības nozarē ir pazīstams kā skriešanas entuziasts, kas ar savu aizrautību pulcē ap sevi pārējos. «Arī es kā tūkstošiem citu skrējēju gaidīju 18. maija maratonu kā galvenos šī gada skriešanas svētkus un biju tiem gatavojies. Tie bija pelnīti svētki — kopā ar Aizsardzības ministrijas un NBS komandas biedriem bijām cītīgi trenējušies koptreniņos, arī individuāli.» Olevs, nostiprinot savus rezultātus un rūpējoties par visas komandas spējam, aprīlī un maijā organizēja divus maratona dalībnieku koptreniņus Mežaparkā. «Kopīgi gatavojoties sacensībām, var lieliski izjust komandas garu un biedru atbalstu. Lai gan «Nordea» Rīgas

maratonā startēju regulāri kopš 2009. gada, šī reize bija īpaša — ievērojami lielāka komanda un kultūras programma, kas lieliski uzmundrināja pēc pirmajiem desmit nokrietajiem kilometriem un palīdzēja veikt pēdējos divus kilometrus. Pie Brīvības pieminekļa nogriežoties pa kreisi, pavērs neredzēts skats — visas ielas garumā stalti stāvēdātāji, tālāk orķestri un kori, skrieņu ātrāk, sirds priekā gavilē... Pazīb Krasta iela, esmu atpakaļ pie starta vietas, un sākas otrais aplis... Pēdējie pieci kilometri ir gribasspēka pārbaudījums manām fiziskajām spējām, neganti sāk karsēt saule, tomēr, tomēr! Finišēju ātrāk, nekā plānoju — 3 stundās un 27 minūtēs, un vēl pietiek spēka ar saucieniem «NATO uzvar!» pie Vanšu tilta atbalstīt mūsu komandas 10 kilometru skrējējus.»

NBS Speciālo uzdevumu vienības virsniece kapteine Sandra Brāle veica maratona distanci.

un aizsardzības nozares darbinieku rindas maratonā pieaug.»

Mūsu vidū ir daudz skrējēju, kuriem maratona dienā bija plānoti citi uzdevumi, tāpēc nācās atlikt jau pieteikto dalību. Varbūt nākamgad būs iespēja piedalīties kopā ar nozares ātrākajiem un aktīvākajiem. Droši vien ir arī tādi, kas vēl šaubās, vai ir vērts, vai spēšu? Te nu īsti vietā ieklausīties Sandras ieteikumā: «Ja vien cilvēks negatavojas kļūt par profesionālu sportistu, tad nav svarīgi, kāda distance izvēlēta, svarīgi ir piedalīties, būt kopā ar citiem līdzīgi domājošajiem un sasniegt finišu ar raitu soli un smaidu sejā, pa ceļam izbaudot svētku noskaņu. Pozitīvs enerģijas lādiņš būs garantēts. Skrienot mēs kļūstam saliedētāki, izturīgāki. Tā ir lieliska iespēja apzināties, ka esam vienoti un stipri. Uz tikšanos nākamā gada 17. maijā!» **TS**

Latvijas Kara muzejā un citur

Ja vakarā pie muzejiem veidojas rindas, tad skaidrs, ka klāt ir ikgadējā akcija «Muzeju nakts». Reizi gadā šīs akcijas laikā muzeji ver durvis sev netradicionālā laikā — apmeklētāji var aplūkot ekspozīcijas arī pēc pusnakts. Akcijas «Muzeju nakts» ideja nāk no Francijas galvaspilsētas Parīzes, un tajā ir iesaistītas visas Eiropas valstis. Ar daudzveidīgām akcijām 17. maijā «Muzeju nakts» pagāja arī mūsu valstī. Šajā pavasara naktī akcijas apmeklētājus pie sevis aicināja apmēram 120 visu Latvijas novadu un pilsētu muzeji. Tāpat kā iepriekšējos gadus, arī šogad šajā starptautiskajā akcijā piedalījās iestādes, kuras ikdienā ar muzeju darbu asociējās maz: cilvēku apmeklējumam bija atvērti Saeimas un Ministru kabineta nami, Latvijas Radio ēka, baznīcas, grāmatu veikali, bibliotēkas, RAF biznesa parks Jelgavā un citas interesi rosinošas vietas. Arī muzejos līdzās tradicionālajām ekspozīcijām darbojās dažādas radošas darbnīcas, notika koncerti un teātra izrādes, apmeklētāji varēja pielikt savu roku un izmēģināt prasmi gan ēdienu gatavošanā, gan zīmēšanā, gan dziedāšanā un dejošanā.

Iepriekšējos divos gados akcijas organizētāji piedāvāja muzejiem «Muzeju nakts» pasākumu ietvaros, veidojot savas akcijas programmas, iekļauties kopējā tematiskajā sižetā, kas iezīmētu dzintara tapšanas ceļu. Šie divi gadi pagāja attiecīgi zaļajā meža un zilajā jūras krāsu zīmē: dzintars aizsākās mežā un tālāk veidojās jūrā. Šogad «Muzeju nakts» aktualizēja sarkano krāsu, kā izveidota dzintara spožuma atspulgu. Šogad

«Muzeju nakts» bija jo vairāk īpaša arī tāpēc, ka 2014. gadā Rīga ir izvēlēta būt par Eiropas kultūras galvaspilsētu.

Latvijas Kara muzejā šīs nakts akcija norisinājās ar devīzi «Ja kāvi pie debesīm redzami, būs karš!». Muzeja ieejas vestibils sagaidīja apmeklētājus, ietīts sarkani baltā ziemeļblāzmas krāsā, un visiem muzeja apmeklētājiem bija piedāvāts izjust gaisotni, kāda Latvijā valdīja pirms 100 gadiem — tieši tad sākās Pirmais pasaules karš. Tāpat bija aplūkojams muzeja darbinieku jaunākais veikums — izstāde par ikdienas dzīvi Pirmā pasaules kara laikā Latvijā. Šajā naktī muzejs bija kupli apmeklēts. Lai arī lielas rindas pie ieejas durvīm neredzēja, muzeju apmeklēja ap 19 000 cilvēku.

Akcijā piedalījās arī abas Latvijas Kara muzeja filiāles: Ziemassvētku kauju muzejs «Mangaļos» un pulkveža O. Kalpaka piemiņas muzejs «Airītēs». «Mangaļu» mājās cilvēku interesi un atsaucību izraisīja muzeja darbinieku organizētais lāpu gājiens, kurā varēja iziet 1. latviešu strēlnieku brigādes kauju ceļu muzeja apkārtnē. Savukārt «Airītēs» muzeja apmeklētājiem piedāvāja noskatīties dokumentālo filmu «Kalpaka takas», cept sklandraušus un pankūkas, kā arī pakavēties pie uguns kuriem.

Pēc katras muzeju nakts nāk diena, un mēs aicinām apmeklēt muzejus arī šajā gaisotnē laikā!

Sagatavojis **Juris Ciganovs.**

Foto — **Normunds Mežiņš.**

Kaptēinis Maigurs Ozoliņš atkal labākais

24. aprīlī Rīgā pulcējās 24 militārās daudzciņas dalībnieki, kuri visas dienas garumā cīnījās par šā gada Nacionālo bruņoto spēku (NBS) čempiona titulu militārajā daudzciņā.

Militārās daudzciņas sacensības sastāv no četrām dažādām disciplinām. Katrs dalībnieks var pārbaudīt savus spēkus un varēšanu peldēšanas, šķēršļu joslās, granātas mešanas un krosa disciplinā, katrā no tām iegūstot punktus (jo labāks rezultāts, jo vairāk nopelnīto punktu). Svarīga ir katra disciplina, katrs starts, jo čempionātā iegūto vietu nosaka visu disciplīnu punktu summa.

Kā ierasts, sacensības sākās ar 50 m brīvā stila peldējumu baseinā, kur labāko laiku sasniegta Nacionālās aizsardzības akadēmijas (NAA) kad. E. Bernsons, distanci veicot 28,6 sekundēs. Pagājušā gada čempions kpt. M. Ozoliņš no Militārās policijas (MP) uzrādīja otro labāko laiku (30,1 s), bet kpr. A. Orlovs no Gaisa spēku aviācijas bāzes (GS AB) un M. Bajārs (NAA) bija trešie (32,5 s).

Šķēršļu joslā kpt. M. Ozoliņš distanci veica ļoti pārliecinoši (2:27,5) un palika nepārspēts šajā disciplinā. Tālāk ierindojās kpr. A. Rogozins (2:42,8) no Zemessardzes Studentu bataljona (ZS St. Bn) un kpr. A. Orlovs (2:44,7) no GS AB.

Granātas mešanas sektorā lielisku sniegumu demonstrēja ZS St. Bn. zs. Ā. Brantevics, iegūstot 114 punktus un apsteidzot ilgādējo Latvijas izlases dalībnieku militārajā piecīņā kpt. M. Ozoliņu (110 punkti). Bet trešais veiksmīgākais granātas mešanas sektorā bija pagājušā gada sudraba medaļas ieguvējs kpr. A. Rogozins.

Pirms pēdējās (krosa) disciplīnas bija skaidrs, ka par šā gada čempiona titulu cīnīsies abi pagājušā gada līderi — kpt. M. Ozoliņš un kpr. A. Rogozins. Labāko laiku krosā uzrādīja olimpētis dkar. A. Rastorgujevs (MP), finiša līniju šķērsojot pēc 13:01. Bet cīņā par uzvaru kpt. M. Ozoliņš, 8 km garo krosa distanci veicot par 1 minūti un 3 sekundēm ātrāk nekā kpr. A. Rogozins, atkārtoti pagājušā gada panākumu, kļūstot par divkārtējo NBS militārās daudzciņas čempionāta uzvarētāju. Par patīkamu pārsteigumu parūpējās kpr. A. Orlovs (GS AB), izcīnot bronzas medaļu.

Komandu vērtējumā, kur tika vērtēti trīs labākie dalībnieki no katras komandas, sensāciju sagādāja GS AB komandas vīri: kpr. A. Orlovs, dkar. E. Krinbergs un lt. S. Kuklis, ar 9895,8 punktiem izcīnot 1. vietu. 2. vietā — MP komanda: kpt. M. Ozoliņš, dkar. A. Rastorgujevs un dkar. A. Putnis (9615,2 punkti), bet NAA kadeti (M. Bajārs, U. Andruškēvičs un Ģ. Ločmelis) ar 9462,4 punktiem ierindojās 3. vietā.

GS AB komanda ar izcīnīto kausu.

«Stipro skrējienā» uzvar NBS karavīri

Spītējot sliktajiem laika apstākļiem, 4. maijā kino pilsētiņā «Cinevilla» norisinājās ikgadējais «Stipro skrējienis». Trase smaga un gara, tomēr skrējienā piedalījās teju 6500 dalībnieku, to skaitā arī Latvijas, Lietuvas un Amerikas Savienoto Valstu bruņoto spēku karavīri.

Vīriešu grupas uzvarētāji — pirmajā vietā kad. Artjoms Rekuņenko.

Šogad no vairāk nekā 900 komandām finišu sasniegta 538. Latvijas Nacionālo bruņoto spēku (NBS) komanda (kad. I. Zvejsalnice, kad. U. Andruškēvičs, kad. Ģ. Ločmelis un kar. K. Grundiņš) sīvajā konkurencē izcīnīja 6. vietu, distanci veicot 1.20:44. Lietuvas bruņoto spēku komanda ar laiku 1.43:20 ierindojās 45. vietā. Savukārt 74. vietu ieguva vēl viena NBS komanda, kas pārstāvēja Sauszemes spēku kājnieku brigādi (1.53:43).

Individuālajā vērtējumā sieviešu konkurencē vairākkārtējā šo sacensību uzvarētāja kpt. I. Dauškane (3. RNC) palika nepārspēta arī šogad, finiša līniju sasniegto pēc 1.14:43, bet vīriešu konkurencē 1. vietā ierindojās pagājušā gada 2. vietas ieguvējs Nacionālās aizsardzības akadēmijas kad. A. Rekuņenko (0.57:56).

Šogad sacensību dalībniekiem neklājās viegli, jo nācās cīnīties ar aukstajiem laika apstākļiem. Daudzi startējušie tā arī finišu nesasniedza. Kā atzina daudzkārtējais šo sacensību dalībnieks un pagājušā gada uzvarētājs dkar. D. Stepe, viņu šogad esot «nokāvis» tieši ledus aukstais ūdens un nelabvēlīgie laika apstākļi.

Pavisam uz starta «Stipro skrējienā» izgāja 728 sievietes un 2025 vīrieši.

NBS čempions ritenbraukšanā dižkareivis Gints Rozenbergs

9. maijā Ādažu poligona teritorijā norisinājās Nacionālo bruņoto spēku (NBS) čempionāts ritenbraukšanā. Sacensībām bija piešķirti 80 dalībnieki no dažādu regulāro spēku veidu un Zemessardzes vienībām.

34,8 km garajā sacensību distancē mijās asfalta, grants un smilšu segums. Kā pēc finiša atzina daudzi ritenbraucēji, tieši smiltis esot sagādājušas vislielākās grūtības un atņēmušas visvairāk spēku.

Pirmais pēc 1.09:14 finiša līniju sasniedza Militārās policijas (MP) dkar. Gints Rozenbergs, kas no saviem tuvākajiem konkurentiem bija attālinājies jau 11 km pirms finiša. Pēc 23 s finišēja 2. vietas ieguvējs maj. Andris Rozītis no Sauszemes spēku kājnieku brigādes (SzS KBde), bet kpt. Uldis Čukurs no Zemessardzes 44. kājnieku bataljona (ZS 44. KB) finiša līniju sasniedza trešais (1.10:17).

Pirmo trīs vietu ieguvēji.

SzS KBde komanda — 2014. gada čempioni.

Pagājušā gada Siguldas «Vienības brauciena» dalībnieks un NBS ritenbraukšanas čempionāta uzvarētājs kpr. A. Rogozins (ZS Studentu bataljons) šoreiz ierindojās 22. vietā.

Sievietēm pārliecinoši uzvaru izcīnīja dkar. Lāsma Ozola (SzS KBde), kas, pārsteidzot daudzus sacensību dalībniekus, ierindojās 12. vietā (1.13:55). 2. vietu ar rezultātu 1.29:59 izcīnīja kar. Monta Razgale no Mācību vadības pavēlniecības (MVP), bet 3. vietu — kar. Aiva Baumanne no SzS 2. kājnieku brigādes (1.31:25).

Komandu vērtējumā tika ņemti vērā trīs labākie vīriešu rezultāti un labākais rezultāts sievietēm. 1. vietu izcīnīja SzS KBde ritenbraucēji (4.44:53), 2. vietā ierindojās MVP komanda (5.10:17), bet 3. vietā — ZS 44. KB komandas dalībnieki (5.28:08).

NBS izlase, 6. vietas ieguvēja, «Stipro skrējienā».

Kapteinis Vents Graudiņš izcīna NBS komandiera balvu šaušanā

10. maijā Ādažu sporta šautuvē norisinājās ikgadējā Nacionālo bruņoto spēku (NBS) komandiera balvas izcīņa šaušanā. Sacensībās dalībnieki sacentās šaušanas vingrinājumos ar dienesta pistoli (DP) un trieciensauteni (ATŠ).

Vingrinājumā ar DP dalībnieki veica divas ieskautes sērijas 5 minūtēs pa 10 šāvieniem katrā un vienu ieskautes sēriju pa 10 šāvieniem 1 minūtē. 42 dalībnieku konkurencē 1. vietu ar 274 punktiem (93, 96, 85) izcīnīja kpt. Vents Graudiņš (NBS Sporta klubs). 2. vietā ar 271 punktu (95, 92, 84) ierindojās plkv. Aivars Mežors (Gaisa spēku aviācijas bāze), bet 3. vietu ar 269 punktiem (90, 92, 87) ieguva plt. Andris Kniploks (Zemessardzes 51. kājnieku bataljons).

Vingrinājumā ar ATŠ dalībnieki veica divas ieskautes sērijas 5 minūtēs pa 10 šāvieniem katrā un vienu ieskautes sēriju pa 10 šāvieniem 1 minūtē. Atkal labākais ar 246 punktiem (82, 82, 82) izrādījās kpt. V. Graudiņš. 2. vietu, tikai par punktu (81, 86, 78) atpaliekot no uzvarētāja, ieguva plt. A. Kniploks, bet 3. vietā ar 240 punktiem (87, 77, 76) ierindojās maj. Normunds Baranovs (ZS 25. KB).

Kopvērtējumā labākais rezultāts kpt. V. Graudiņam — 520 punkti. 2. vietu ieguva plt. A. Kniploks — 514 punkti, bet 3. vietā ar 503 punktiem ierindojās jkpt. Rūdolfs Rudzuroga (ZS 3. novads).

Sagatavojusi SK FSSN 1. klases speciāliste dkar. Gerda Krūmiņa.

Foto — no SK arhīva.

Vācijas karaspēka iebrukums Kurzemē un Zemgalē 1915. gadā

Gūstā kritušie krievu armijas karavīri Jelgavas pils pagalmā.

Klāvs Zariņš,

Latvijas Kara muzeja vēsturnieks.

Foto — no Latvijas Kara muzeja krājuma.

Pirmais pasaules kara gads Krievijai bija noritējis neveismīgi. Laikā no 1914. gada rudens līdz 1915. gada vasarai Krievijas impērijas karaspēks cieta smagas sakāves kaujās pret Vācijas un Austroungārijas spēkiem, atkāpjoties par vairākiem simtiem kilometru austrumu virzienā. 1915. gada aprīlī frontes ziemeļos vācieši bija jau sasnieguši mūsdienu Latvijas teritoriju.

Stāvoklis Austrumu frontē

Jau no 1914. gada nogales, kad Rietumu frontē bija sācies pozīciju karš, apturot Vācijas armiju straujo ofensīvu Francijas teritorijā, vācu ģenerālštābs skatienu vērša Austrumu frontes virzienā. Būtisks pagrieziens iezīmējās pēc Ipras kaujas 1914. gada oktobrī un novembrī, kad vācieši bija cietuši sakāvi pret franču, angļu un beļģu spēkiem. Vācu ģenerālštābs Austrumu fronteī piešķīra prioritāru nozīmi, izskatot iespēju izvērst jaunu ofensīvu, kuras uzdevums būtu stiprināt Austrumprūsijā esošos vācu spēkus un nepieļaut krievu iespējamo virzīšanos uz rietumiem.

Novembrī par visu Austrumu frontē esošo vācu spēku virspavēlnieku iecēla Paulu Hindenburgu, par štāba priekšnieku — Ērihu Ludendorfu. Viņi savas spējas bija

pierādījuši kara pirmajos mēnešos, komandējot vācu spēkus pret Krievijas armijām Austrumprūsijā un gūstot pilgtas uzvaras. Lai gan Krievijas karaspēks bija cietis neveiksmes Austrumprūsijā, atšķirīga situācija bija Galīcijā, kur krievi guva virsroku pār austroungāru spēkiem. Austroungārija, daļēji iesaistīta kaujās ar Serbiju, nespēja stāties pretī Krievijas pārspēkam un zaudēja plašas teritorijas Galīcijā. Austroungāru smago situāciju un vispārējo stāvokli

Austrumu frontē vajadzēja mainīt jaunajai pavasara ofensīvai, kura pilnā apjomā sākās 1915. gada aprīlī.

Pavasara ofensīva

1915. gada pirmajos mēnešos Krievijas karaspēks cieta sakāvi un bija spiests atkāpties no Austrumprūsijas teritorijas. Gandrīz vienlaicīgi krievu armijas sāka zaudēt virsroku Galīcijā, ciešot smagus zaudējumus kaujās pret austroungāriem, kuri, Vācijas

Vācu karavīri Ložmetējkalna apkārtnē 1916. gadā.

atbalstīti, izrādīja nopietnu pretestību (Krievijas 3. armijas virzību uz rietumiem izdevās apturēt jau 1914. gada decembrī). 1915. gada aprīlī vācu ģenerālštābs saformēja 11. armiju Augusta Makenzena vadībā, kuras uzdevums bija sākt izšķirošo ofensīvu un pārraut fronti Karpatu sektorā. Lai maldinātu ienaidnieku par gaidāmo ofensīvu, visiem vācu spēkiem ziemeļos no Pilicas upes tika dots uzdevums veikt maldinošus, demonstratīvus uzbrukumus, lai piesaistītu pēc iespējas lielākus Krievijas spēkus. Par izdevīgāko frontes sektoru demonstratīvu uzbrukumu veikšanai izvēlējās Lietuvas teritoriju — uz ziemeļiem no Nemunas. Šim mērķim izveidoja speciālu armijas grupu Oto Lauenšteina vadībā, kurai vajadzēja straujā ofensīvā (armijas grupas kodolu veidoja kavalērija) sasniegt Liepājas—Šauļu dzelzceļa līniju. Ofensīvu sāka 26. aprīlī, un tā bija veiksmīga — 30. aprīlī ieņēma Šauļus (pilsētu vācieši būs spiesti atkarot vēlreiz), apdraudot jau Liepāju. Tomēr frontes virspavēlnieks P. Hindenburgs nolēma ofensīvu neturpināt. Pastāvēja bažas, ka straujā virzība apdraudēs armijas grupas aizmuguri un dos iespēju krieviem to ielenkt, apdraudot arī Austrumprūsijā dislocētos vācu spēkus.

Uzbrukums Liepājai un Jelgavai

1915. gada maija pirmajās dienās vācu Austrumu frontes virspavēlnieciņa nolēma ofensīvu atsākt, virzoties tālāk uz ziemeļiem — Kurzemi un Zemgali. Vācu kara-

spēks ofensīvu attīstīja divās daļās — uz Liepāju un Jelgavu. 1. maijā vācieši sasniedza jau Jelgavas pievārti, taču nespēja pilsētu ieņemt. Vācu uzbrukumu 1. — 2. maijā atsita divi Daugavgrīvas cietokšņa zemesargu rotu apvienotie bataljoni, kuri, ieņemusi pozīcijas starp Lielupi un Dobeles šoseju, sekmīgi aizstāvējās, līdz ieradās papildspēki (6. vācu kavalērijas divīzijas vienības atradās vairs tikai 2 kilometru attālumā no pilsētas).

Tikai dažas dienas pēc kaujām pie Jelgavas norisinājās vācu ofensīva Liepājas virzienā. 7. maijā vācu spēki, saskaņojot uzbrukumu ar karakuģiem Kurzemes piekrastē, uzbruka pilsētai un to sekmīgi ieņēma. Pilsētas garnizons neizrādīja vāciešiem nopietnu pretestību un pilsētu pameta. 8. maijā Liepāju un visu tās apkārtni jau kontrolēja Vācijas karaspēks. Attīstot tālāk ofensīvu, vāciešiem izdevās ieņemt arī Aizputi un pat Kuldīgu, taču Krievijas karaspēka pretuzbrukuma rezultātā maija nogalē abas pilsētas vācieši bija spiesti atstāt. Austrumu frontes virspavēlnieciņa nebija gaidījusi tik straujus panākumus frontes ziemeļu sektorā un šaubījās, vai teritoriālos ieguvumus izdosies noturēt. Līdz pat jūlijam frontes stāvoklis palika nemainīgs.

Kaujas Kurzemē un Zemgalē

Pēc veiksmīgās ofensīvas Kurzemē, kuras rezultātā Vācijas karaspēks bija ieguvis placdarmu turpmākām kaujas operācijām, 1915. gada maija beigās O. Lauenšteina armijas grupu skaitliski papildināja un pārdēvēja par Nemunas armiju. Jūlijā sākās izšķirošā ofensīva. Šķērsojot Ventu, Nemunas armija virzījās dziļāk Latvijas teritorijā. Vāciešiem pretī stājās jaunizveidotā Krievijas 5. armija, kuras uzdevums bija segt Rīgas —

Šauļu un Daugavpils virzienus, tomēr tā nespēja izrādīt pietiekamu pretestību. Bez kaujas Nemunas armijas daļas iegāja Saldū un Kuldīgā. 17. jūlijā krita Dobeles un dienu vēlāk Ventspils, Talsi un Tukums (lielākās kaujas notika 16. — 18. jūlijā pie Auces; laikā no 14. līdz 19. jūlijam vācieši Kurzemē bija saņēmuši gūstā 6000 Krievijas armijas karavīru). Jūlija beigās vācieši atsāka uzbrukumu Jelgavai — 1. augustā pēc artilērijas apšaudes Jelgavā iegāja vācu 41. kājnieku divīzijas vienības, saņemot 2000 gūstekņus. Tajā pašā dienā krievu armijas daļas bija atstājušas arī Bausku.

Lai atvieglotu 5. armijas stāvokli un izvairītos no pilnīgas sagrāves, uz Vidzemi pārcēla jaunizveidoto Krievijas 12. armiju, kuras uzdevums bija segt Rīgu. Vācu karaspēku izdevās apturēt Rīgas pievārtē, pilsētu nosargājot. Taču, nespējot stāties preti Nemunas armijas pārspēkam, Krievijas karaspēks dienvidos no Rīgas atkāpās uz Daugavas labo krastu. Jāatzīmē, ka vācu karaspēks realizēja veiksmīgas ofensīvas arī citos frontes sektoros. 1915. gada 5. augustā ieņēma Varšavu, 18. augustā pēc vairāku nedēļu kaujām Kauņu un 18. septembrī — Viļņu.

Līdz 1915. gada rudenim frontes līnija Latvijas teritorijā pakāpeniski nostabilizējās un vācu kontrolē nonāca gandrīz visa Kurzeme un Zemgale. Fronte nostabilizējās puslokā ap Rīgu un tālāk gar Daugavu, kur tā ievirzījās Lietuvas teritorijā. Stāvoklis mainījās tikai divus gadus vēlāk — 1917. gada septembrī, kad Vācijas 8. armija šķērsoja Daugavu un ieņēma Rīgu (1915. gada decembrī Nemunas armiju pārdēvēja par 8. armiju). Kurzemes un Zemgales iedzīvotāji tika pakļauti militāram okupācijas režīmam, kurš formāli beidza pastāvēt tikai 1918. gada novembrī. ¹⁸

Vācu karavīri Liepājas jūrmalā 1915. gada maijā.

Indoķīnas ceļojums

Edmunds Vītols,

NBS rezerves kapteinis.

Foto — no autora personiskā arhīva.

Sākums žurnāla marta un aprīļa numurā.

Ankorvats atplauka kā lotosa zieds rīta saules mirdzējumā. Stāvēt tempļa pakājē, jutos kā mazs bērns sava vecvectēva priekšā, kas neaptver šā cilvēka gudrību un dzīves pieredzi. Likās, ka esam tikai divatā, es un senais templis. Bija tāda sajūta, ka es esmu no vienas dimensijas, bet templis — no citas. It kā bijām uz vienas planētas, bet mūs šķīra neredzama, ļoti tālu civilizāciju robežšķirtne. Raudzījies uz tempļa senajiem mūriem, un templis raudzījās manī ar senatnes acīm, ar līdzjūtīgu skatienu uz skudru manā izskatā, kas te bija iemaldījusies un īsti nesaprata, ar ko tai ir darišana.

Ankorvats esot uzbūvēts 35 gadu laikā, kas ir pilnīgi neizskaidrojami, ņemot vērā mūsdienu zinātnes un arheoloģijas priekšstatus par tā laika cilvēkiem zināmajām un apgūtajām celtniecības tehnoloģijām. Seno civilizāciju liecības atrodamas daudzviet plašajā pasaulē, to esamība ir fakts, bet zinātne joprojām nespēj šo faktu izskaidrot ne vēsturiski, ne tehnoloģiski, ne matemātiski. Arī Ankorvatas tempļu arhitektonisko kompleksu raksturo sarežģītība un smalkums, bet visu senās megapoles kopējo uzbūvi — tās perfektā ūdensapgādes un ceļu sistēma, kopējā dzīvības uzturēšanas shēma, lai spētu nodrošināt rīsa lauku apūdeņošanu un sagādāt pārtiku milzīgam iedzīvotāju skaitam. Ne tikai Ankorvats ir būvēts mandalas formā, bet arī visa megapole kopumā ir iekļauta sarežģītā, bet precīza

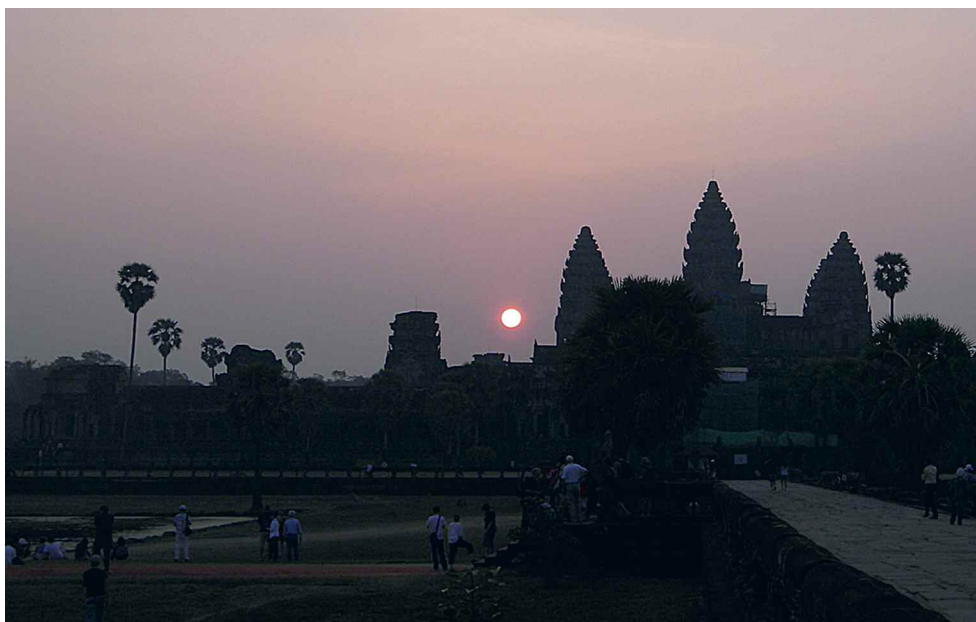
ģeometriskā režģa sistēmā, kur katrs elements ir tā neatņemama sastāvdaļa, kas atkārtojas pretējā stūrī. Šo mandalas efektu var ieraudzīt, paceļoties 250 metru augstumā ar gaisa balonu, kas pieejams trīs kilometru attālumā no Ankorvatas tempļa. No augšas skatam paveras skaidras ģeometriskas kontūras, kas iezīmē tempļa formu kopumā. Skatoties uz leju, šķiet neaptverami, kā tropisko džungļu vidū varēja radīt tik milzīgu un perfektu kompleksu, kuru mūsdienās pēta, arī izmantojot NASA satelītus, kas fotografē un uzrāda zinātniekiem arvien jaunas platības, kuras attiecināmas uz Ankoras megapoli.

Sākotnēji Kambodžā dominējusi Indijas kultūras ietekme, kas redzama ik uz soļa. Arī Ankorvatas tempļa uzbūve ir strikti

pakļauta hinduisma sakrālajam skatījumam uz mandalu, kuras centrā ir mistiskais Meru kalns (centrālais templis), ko ieskauj pieci torņi. Katrā no tiem mīt noteikti dievi. Templis ir uzbūvēts bez saistvielām, un tikai restaurācijas darbos izmantoti mūsu civilizācijai zināmie materiāli.

Ankorvats ir slavens ar saviem perfektajiem cilņiem, kas izgrebti tā sienās. Skatam paveras garš iekšējais koridors, kura sienas klāj savstarpēji saistītu senu notikumu izklāsts no senindiešu eposiem «Mahābhāratas» un «Rāmājanas». Sienas rotā dejojošu dieviešu — apsaru — atveidi akmenī, kā arī seno hindu dievu Indras, Višnu, Šivas un Brahmas veidoli ar tiem atbilstošo atribūtiķu. Šeit var izsekot Kambodžas vēsturiskās telpas attīstībai gadsimtu laikā, jo netālu no Ankorvata atrodas Baijonas templis, kur redzamas budisma dievu figūras. Tas liecina, ka 12. gs., kad tapis otrais pēc lieluma Ankorā esošais templis, Kambodžā bija sācis nostiprināties budisms, ko pieņēma tā laika khmeru valdnieks. Arī Ankorvatas tempļi ir daudz budismam veltītu figūru, kas tur parādījušās vēlākā laika periodā, ieskaitot meditācijā iegrīmušā Budas Šakjamuni tēlu. Budisms nenoliedza hinduisma mācību, bet respektēja to.

Atrodoties tempļu kompleksa teritorijā, es apmeklēju vairākus attālus tempļus, kuri nav tik slavēti kā centrālie, taču to vēsturiskā nozīme ir tikpat nozīmīga. Tie nebija pilnībā atjaunoti, un dažos vēl norisinājās arheoloģiskā izpēte, taču šo tempļu vēsturiskais datējums sniedzas daudz dziļākā senatnē, nekā pieņemts vērtēt Ankorvatas kompleksu kopumā, proti, ir runa par 1000 un vairāk gadu atšķirību. Par šīm neatbilstībām vēsturnieki diskutē, bet šaurā speciālistu

lokā. Acīmredzot šeit ir kaut kas no tā visa, kam plašās pasaules sabiedrība vēl nav gatava.

Pasakaini skati bija vērojami, apstaigājot šos tempļus, kur skaidri varēja redzēt, kā džungļi aprij cilvēku būvētās pilsētas. Zāle, sūnas un krūmāji, kas izlauzuši šķietami milzīgos akmens blukus un celtnu sienas — tas vēl bija sākums. Pārsteidza tas, ka koki bija izauguši cauri akmeņim, pārplēšot klīntus blukus uz pusēm, apvijot tos ar saknēm kā milzu astoņkāji, kas ar saviem taustekļiem žņaudz upuri, bet tik lēni, ka to ar aci nevar pamanīt. Šo nāvējošo tvērienu es sajutu, kādu laiku sēžot nomaļā, ēnainā vietā «*Ta Prohm*» tempļa drupās, kur uz brīdi varēju paglābties no tveices. Visapkārt bija tikai seno tempļu drupas un džungļi, putnu balsis un vēja šalkas palmu galotnēs. Uzmanību piesaistīja reti atskanoši mazi klauvējieni, likās, ka kaut kas noripo pa akmens sienu un atsitas pret zemi. Es sēdēju nekustīgi un vēroju koku gludās saknes, kuras kā žņaudzējčūska bija savijušās ap akmens sienām, un ieraudzīju! Ieraudzīju, ka mazi akmensīņi sakustējās un izbira no vietas, kur sakne žņaudza akmeni, to drupinot lēni un neatlaidīgi. Nemīti, pa sekundēm, minūtēm, stundām, dienām un mēnešiem, pa gadiem un gadu desmitiem, pa simtiem... Laika zobs kā nerimstošs pulkstenis tikšķēja un sagrauja aizgājušo laiku liecības.

Lēnām izstaigāju galvenos apskates tempļus, no kuriem jāizceļ iepriekš minētais Baijonas (budistu) templis. Tā torņos attēlotas gigantiskas bodhisatvas Avalokitešvaras sejas, kas raugās uz visām debespusēm, Ankorthomas vecpilsēta ar Ziloņu terasi un Lepras karaļa terasi. Taču tiem, kas interesējas par vēsturi sīkāk, ieteiktu apmeklēt arī tos tempļus, kas atrodas attālāk no centrālajiem,

jo tie ir tikpat interesanti un liecina par vēl tālāku senatni.

Kādā templī izdzirdēju monotonu, bet atpazīstamas budistu mantras murmulēšanu. «*Om Mani Padme Hum*,» skaitīja kāda veca sieviņa budistu apmetnī, sēžot uz drupām un vieglā ritmā šūpojoties uz priekšu un atpakaļ. Kreisajā rokā viņa virpināja lūgšanu krelles. Mūsu skatieni sastapās, pasmaidīju un saliku plaukstu pie krūtīm sveicienā, viegli paklanoties. Viņa atbildēja ar to pašu un ar žestu aicināja mani tuvāk. Piegāju, viņa vedināja pieliekties un tad, skaitot jau citu mantru, apsēja man sarkanu diedziņu ap plaukstu locītavu, kas saskaņā ar budisma tradīciju ir svētības došana un aizsardzības uzlikšanas zīme.

Khmeru nacionālais kolorīts.

Jau vēlā pēcpusdienā bija iespēja uzkāpt Ankorvatas tempļa pašā augšējā stāvā, no kura pavērās skats uz apkārtni. Pie lielās, akmeņi kaltas meditējošā Budas Šakjamuni figūras aizdedzu un noliku vēl no Nepālas vestus vīraka kociņus. Dūmu vērpēpe lēni kāpa augšup, apvijās ap Budas akmens seju, pārslidēja seno sienu velvēm un izgaista tempļa koridorā. Likās, ka šajā brīdī atvērās neredzamas durvis starplaiku telpā, un es jutos savienots un klātesošs tālās senatnes mirklī un tagadnē. Nebija vīziju, nebija runu vai skaņu, nebija pieskārienu, bija tikai svēts klusums, klusums un klātbūtne, pateicība un miers.

Kopš tālās senatnes, kad Ankoras pilsēta tika aizmirsta un atstāta džungļu varā, nav bijis gluži tā, ka neviens cilvēks gadsimtiem ilgi nebūtu tur savu kāju spēris. Ir liecības, ka, pirms tā tika atkal atklāta, vietējā budistu kopiena senajās drupās tomēr dzīvojusi un veikusi rituālas darbības, taču neko neatjaunojot un neiejaucoties dabas un tempļa cīņā par eksistences vidi.

Pēc vēsturnieku domām, Ankora pārstājusi eksistēt kā megapole 15. gs., jo dižā Khmeru impērija strauji pagrimusi ūdensapgādes sistēmas sabrukuma dēļ. Šis skaidrojums šķiet visai naivs, jo, būvējot dižo pilsētu, tās celtnieki noteikti ņēma vērā vietējās dabas īpatnības un bija spējīgi paredzēt iespējamās novirzes, lai laikus sagatavotos un novērstu to sekas. Jāatzīmē, ka Ankoras straujais noriets tieši sasauca ar Teotihuakānu, seno megapoli Meksikā, kuras liktenis ir tieši tāds pats.

Savu atvadu saulrietu no Kambodžas skatīju, sēžot uz kāda cita tempļa (*Phnom Bakheng*) drupām, kas atrodas kalna galā. Tur pavērās satriecoši skaists skats uz visu apkārtni. Vērot saulrietu bija atnākuši ne

tikai tūristi, bet arī vietējie iedzīvotāji un budistu mūki, kas to darot katru vakaru. Dažādi cilvēki bija pulcējušies vienkopus, dažādi etnosi ar atšķirīgu reliģisko piederību, pasaules skatījumu, sociālo statusu un vērtību mēru. Un viņi visi aplusa un sastinga brīdī, kad saules sarkanā bumba sāka grimt aiz apvāršņa. Visi bija kā pamiruši, pilni sajūsmas un svinīguma, un nebija vairs nekādu atšķirību starp šiem ļaudīm, viņi bija kļuvuši par vienu veselumu. Sirdis pukstēja vienā ritmā, un domas bija rimušas — mūs visus vienoja mūžīgā Dabas balss. Šai brīdī atmiņā atausa R. Kiplinga «Džungļu grāmatas» Maugļa teiktā frāze: «Mums ar tevi ir vienas asinis, tev un man...»

Vēl ilgi ļaudis vēroja sārto atblāzmas spēli mākoņos, bet nu jau visi bija atgriezušies savā ikdienišķajā realitātē.

Nākamajā rītā man bija jāmēro ceļš uz Laosu.

Turpinājums sekos.

Ankorvats.

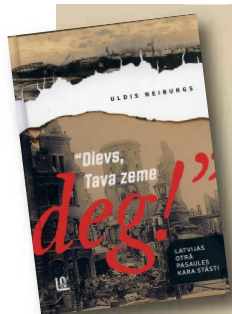
Starptautiska konference par *Pirmo pasaules karu*

Atzīmējot Pirmā pasaules kara simto gadskārtu, šogad 26. un 27. jūnijā Latvijas Kara muzeja telpās Rīgā notiks ievērojams akadēmisks pasākums — starptautiska zinātniska konference «Sabiedrība, karš un vēsture: Pirmā pasaules kara militārās, politiskās un sociālās norises Baltijas reģionā (1914—1918)».

Konferencē piedalīsies vēsturnieki, pazīstami militārās un politiskās vēstures speciālisti no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Somijas, ASV, Šveices, Polijas, Vācijas, Baltkrievijas un Krievijas. Konferen-
ces gaitā tiks aplūkoti jautājumi par dažādu valstu bruņoto spēku

darbību Baltijas reģionā Pirmā pasaules kara laikā, kā arī sabiedriskās dzīves norises vācu un krievu karaspēka ieņemtajos apgabalos. Vēsturnieki runās par šī perioda vēstures pētniecību un tās perspektīvām, par kara piemiņas vietu un memoriālu saglabāšanu. Konferenci ar Aizsardzības ministrijas atbalstu rīko Latvijas Kara muzejs un Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultāte. Tās darbu ir aicināts apmeklēt ikviens vēstures interesents.

Sagatavojis **Juris Ciganovs.**

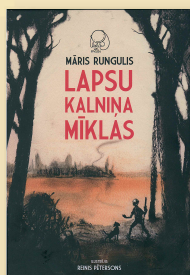
Uldis Neiburgs. «Dievs, Tava zeme deg!». Latvijas Otrā pasaules kara stāsti —

Rīga, LA izdevniecība, 2014., 400 lpp.

Izdevniecība «Lauku Avīze» lasītājiem piedāvā grāmatu par traģisku un reizē nozīmīgu lappusi mūs tautas un zemes vēsturē — par Otrā pasaules karu. Grāmatas autors — pazīstamais vēsturnieks, vēstures doktors Uldis Neiburgs, savā priekšvārdā šim izdevumam raksta:

«Grāmata ir vēstījums par mūsu valsts un tautas kara laika pieredzi, kad Latvija zaudēja savu faktisko suverenitāti un piedzīvoja divu svešu — PSRS un Vācijas — okupācijas varu klātbūtni.» Šī grāmata ir uzrakstīta citās valstīs ļoti populārā, taču Latvijā pagaidām vēl reti sastopamā vēsturiskās beletristikas žanrā. Tā ir akadēmiska pēc būtības, taču populāri zinātniska pēc savas formas. Izdevuma mērķauditorija ir gan akadēmiskie vēsturnieki, gan ikviens cilvēks, kas interesējas par savas valsts vēsturi.

Izdevuma pamatā ir grāmatas autora 35 raksti, kas ir daļa no savulaik laikrakstos «Lauku Avīze» un «Latvijas Avīze», kā arī žurnālā «Mājas Viesis» publicētajiem rakstiem par notikumiem mūsu zemē Otrajā pasaules karā. Šajā grāmatā lasāmie raksti ir pārstrādāti un papildināti ar jauniem faktiem, vēstures pētījumu atziņām un vizuālajiem materiāliem: fotogrāfijām un dokumentiem. Grāmatas autors savus tematiskos rakstus sakārtojis pēc hronoloģiskā principa, un lasītājs var izsekot svarīgākajiem vēsturiskajiem notikumiem Latvijā, kas norisinājās laikā no 1941. līdz 1945. gadam.

Māris Rungulis. Lapsu kalniņa mīklas —

Rīga, Liels un mazs, 2014., 246 lpp.

Izdevniecība «Liels un mazs» laidusi klajā savā ziņā unikālu izdevumu — tā ir pirmā grāmata latviešu bērnu literatūrā, kura stāsta par tādu nozīmīgu un traģisku mūsu valsts vēstures posmu kā nacionālo partizānu cīņas pēc Otrā pasaules kara. Grāmatas darbība risinās padomju laikā — 1961. gadā, kad Liepājas puikas, kas pavadīja skolas brīvdienas savās lauku mājās, pazudušā stirnu bučīņa meklējumos aizmaldās mežā un noslēpumainā purva ezera salā atrod pamestu bunkuru. Pamazām, sarunājoties ar saviem vecvecākiem, mazie detektīvi uzzina par sarežģītiem pagātnes notikumiem, kuri risinājušies šajā apkārtnē pēc kara beigām. Taču viņiem vēl grūti saprast vecsmātes brīdinājumu, ka «ārpus ķēķa neko nevar stāstīt». Puikām nāksies arī uzzināt, ka daudzi to notikumu aculiecinieki vēl dzīvo turpat blakus, ka vēsture nav tik vienkārša un patiesība nav melnbalta.

Karš ienāk katrā mājā Jauna izstāde Latvijas Kara muzejā

Tieši pirms simt gadiem sākās Pirmais pasaules karš — pirmais globālais militārais konflikts, kurā tieši vai pastarpināti tika ierauti gandrīz visi tālaika valstiskie un administratīvie veidojumi visos pasaules kontinentos. Pirmā pasaules kara sākuma simtgadi šogad plaši atzīmē visā pasaulē. Šis karš aptvēra gandrīz visas pasaules zemes, visur izraisot būtiskas ilgtermiņa politiskas, sociālas un ekonomiskas pārmaiņas. Pieminot šo arī Latvijas vēsturē nozīmīgo notikumu, Latvijas Kara muzejā maijā atklāja jaunu izstādi «Karš ienāca mūsu mājā. 1914.—1918.». Šo karu dēvē par pirmo totālo karu cilvēces vēsturē, kad karadarbībā iesaistījās ne tikai karavīru frontē, bet arī civiliedzīvotāji, jo saimnieciskā un visa ikdienas dzīve tika pakārtota kara vajadzībām.

Izstādes veidotāji galveno uzsvāru likuši tieši uz ikdienas dzīves atspoguļošanu kara apstākļos. Karš — tā ir ne tikai fronte, bet arī frontes aizmugure, kurā rīteja karadarbībai pakārtota dzīve. Fronte ienāca katrā Latvijas iedzīvotāja mājā, jo mūsu zeme vairākus gadus atradās tiešā karadarbības zonā.

Izstādē atspoguļojas arī vairākas līdz šim gandrīz nezināmas šī vēstures perioda lappuses: cariskās Krievijas administrācijas pēc etniskās un reliģiskās piederības veiktās deportācijas, kad no piefrontes joslas piespiedu kārtā izveda vācbaltu un ebreju iedzīvotājus, Rīgas baznīcu zvanu evakuācija, krievu un vācu varas iestāžu organizētā iedzīvotāju sociālā aprūpe un apgāde kara apstākļos.

Izstādes zinātniskās koncepcijas autori ir Latvijas Kara muzeja speciālisti Ilze Krigere un Klāvs Zariņš, mākslinieciskā dizaina autore — Ieva Lapiņa. Izstāde aplūkojama Latvijas Kara muzejā, Rīgā, Smilšu ielā 20 (Pulvertorni), katru dienu no plkst. 10 līdz 18. Ieeja muzeja ekspozīcijā ir bez maksas, pieejami arī gida pakalpojumi latviešu, angļu un krievu valodā.

Sagatavojis **Juris Ciganovs.**

JŪNIJS — militārās vēstures spoguļi

1876. gada **2. jūnijā** dzimis ģenerālis Eduards Aire. Cariskās Krievijas armijā no 1897. gada. Pirmā pasaules kara laikā divīzijas štāba priekšnieks. Latvijas armijā no 1920. gada. No 1925. līdz 1927. gadam Armijas komandiera štāba priekšnieks, Valsts prezidenta sevišķu uzdevumu ģenerālis, Kara būvniecības pārvaldes priekšnieks. Miris 1933. gada 25. maijā.

1939. gada **7. jūnijā** parakstīts Latvijas un Vācijas neuzbrukšanas līgums.

1919. gada **9. jūnijā** dibināts Bruņoto vilcienu (divīzions) pulks.

1867. gada **12. jūnijā** dzimis ģenerālis Jānis Kalniņš, veco strēlnieku vidū saukts par «vecu» Kalniņu. Kā 3. Kurzemes strēlnieku (bataljona) pulka komandieris piedalījies cīņās pie Slokas, Mangaļiem, Ložmetējkalnā, kā arī Nāves salā. Apbalvots ar Lāčplēša Kara ordeņa III šķiru. Latvijas armijas Kara padomes loceklis.

1867. gada **12. jūnijā** dzimis ģenerālis Jānis Lavenieks, Bruņoto vilcienu (divīziona) pulka pirmais un vienīgais komandieris. Apbalvots ar Lāčplēša Kara ordeņa III šķiru.

1945. gada **15. jūnijā** Zviedrijas valdība pieņem lēmumu par latviešu tautības militārpersonu izdošanu PSRS.

1940. gada **16. jūnijā** PSRS iesniedz ultimātu Latvijas un Igaunijas valdībām par sava karaspēku ielaīšanu šo valstu teritorijās.

1919. gada **17. jūnijā** dibināts Aviācijas pulks.

1940. gada **17. jūnijā** Rīgu ieņem PSRS karaspēks.

1919. gada **20. jūnijā** dibināts 7. Siguldas kājnieku pulks.

1919. gada **22. jūnijā** apvienotais latviešu un igauņu karaspēks sakauj vācu karaspēku pie Cēsīm. Varoņu piemiņas diena.

1941. gada **22. jūnijā** vācu karaspēks sāk uzbrukumu PSRS.

1941. gada **25. jūnijā** izdota pavēle par Latvijas zemūdeņu «Ronis» un «Spīdola» uzspīdzināšanu.

1941. gada **28. jūnijā** vācu karaspēks ieņem Liepāju.

Vācu karaspēks Rīgā 1917. gadā

Rīgu vācu karaspēks ieņēma 1917. gada 3. septembrī, un šim notikumam par godu tika izkalta piemiņas medaļa ar uzrakstu vācu valodā «1917. gada 3. septembrī Rīga kļuva brīva». Šī medaļa ne tikai apliecina minēto notikumu Rīgas vēsturē, bet ir arī neparasta izgatavotā materiāla dēļ, proti, tā ir no dzelzs. Parasti piemiņas medaļas ir no sudraba, zelta, bronzas vai misiņa. Šāda materiāla medaļa Latvijas medaļu klāstā, šķiet, ir vienīgā.

Otrs simbols, kurš apliecina vācu varu Rīgā, ir pieminekļis ar vācu karavīru pilnā apbruņojumā. To atklāja 1918. gada 3. septembrī skvēriņā pie tagadējās Augstākās tiesas. Pieminekļa nosaukums «Dzelzs zemessargs», bet tautā to iesauca par «koka Frici», jo tas bija izgatavots no koka, bet ne no metāla vai akmens. Pieminekli rotāja vācu militārā simbolika un uzraksts vācu valodā: «Vācu armijai vācu karavīru atbalsts, 1918. g. 3. sept.» Pieminekļis nostāvēja nepilnu gadu. Kad 1919. gada janvāra sākumā Rīgā ienāca Padomju Krievijas karaspēks, to iznīcināja sadedzinot. Pieminekļa autors nav zināms. Tā vietā 1919. gada 1. maijā uzstādīja tēlnieka Burharda Dzeņa veidoto Kārļa Marksa krūšutēlu. Tā mūžs bija pavisam īss — līdz 1919. gada 22. maijam, kad tas tika novākts.

Sagatavojis Gunārs Kušķis.

Notikusi kārtējā NATO iznīcinātāju rotācija Šauļos

Šī gada 1. maijā Lietuvas Gaisa spēku bāzē Zokņos (netālu no Šauļiem) ieradās četri Polijas iznīcinātāji «MiG-29A», kā arī apkalpojošais personāls — tehniķi, medik, sakaru speciālisti u.c. Polijā pārņēma NATO organizēto Baltijas valstu gaisa telpas patrulēšanas misiju no saviem amerikāņu kolēģiem. Četri ASV iznīcinātāji «F-15C Eagle» sargāja Baltijas gaisa telpu šī gada pirmos četrus mēnešus.

Pēc tam, kad Krievija anektēja Krimas pussalu, NATO misija Šauļos ļoti operatīvi tika pastiprināta ar vēl sešiem ASV iznīcinātājiem «F-15». Kopš NATO misijas sākuma 2004. gadā šī bija pirmā reize, kad Šauļos vienlaikus atradās tik liels iznīcinātāju skaits.

Polju «MiG-29A» (priekšplānā).

Reaģējot uz Krievijas potenciālajiem draudiem, NATO izvērsusi savu iznīcinātāju klātbūtni arī Igaunijā un Polijā. 29. aprīlī Polijas pilsētiņas Malborkas lidostā ieradās četri Francijas Gaisa spēku iznīcinātāji «Rafale». Uz Igaunijas Gaisa spēku bāzi Emari ir nosūtīti četri Dānijas Karalisko gaisa spēku iznīcinātāji «F-16». Savukārt Lielbritānija ir pieņēmusi lēmumu nosūtīt uz Baltijas reģionu sešus Karalisko gaisa spēku iznīcinātājus «Eurofighter Typhoon».

NATO kolektīvās aizsardzības stiprināšanai uz Baltijas jūru un Vidusjūras austrumu reģionu ir nosūtīti arī NATO jūras spēku kuģi.

Plānota veco ložmetēju nomaiņa

Dānijas Karaliskie bruņotie spēki (KBS) jau šī gada nogalē gatavojas iegādāties 7,62 mm kalibra visjaunākās paaudzes ložmetējus «M60E6», kurus ražo amerikāņu kompānija «US Ordnance». Dānijā tie sauksies «LMG m/14». Jaunie ložmetēji būs paredzēti KBS sauszemes vienību apbruņošanai, aizstājot novecējušos kompānijas «Rheinmetall» ložmetējus «LMG m/62». «M60E6» konkursā apsteidza vācu kompānijas «Heckler & Koch» piedāvātos «HK121 l».

Pagaidām nav publicētas detalizētas projekta izmaksas, bet 2012. gadā — ložmetēju konkursa izsludināšanas laikā — tika norādīts, ka ložmetēju, rezerves daļu un palīgierīču iegādei, kā arī apmācības nodrošināšanai paredzēts atvēlēt kopumā 12 miljonus eiro.

Ložmetējs «M60E6».

Būtiskākie Dānijas konkursa nosacījumi bija atrast ložmetēju ar mazāku masu, turklāt ergonomisku un ar augstākiem precizitātes rādītājiem. «M60E6» jeb «LMG m/14» sver 9,27 kg, un tas ir par 2,25 kg vieglāks nekā konkurents «HK121 l». «LMG m/14» šaušanas ātrums ir 500—650 šāvieniem minūtē, iespējama savrupšāvienu uzstādīšana, maksimālais efektīvās šaušanas attālums — 1100 m. Jaunais ložmetējs tiks nodots Dānijas sauszemes vienību apbruņojumā, bet vecie smagnējie «LMG m/62» paliks otrā ešelona vienību apbruņojumā, kā arī tiks uzstādīti uz transporta līdzekļiem, kur nav tik izšķiroša to masa un ergonomiskums.

Patlaban Dānija aktīvi meklē sadarbības partnerus, lai iegādātos jauno ložmetēju aprīkojumu — optiku diennakts gaišajam laikam, naktssredzes ierīces, lāzertēmēkļus, lāzertālmērus un lāzervizierus. Līdz gada beigām tiks izraudzīti minēto iekārtu ražotāji, bet pašas piegādes sāksies 2015. gadā.

Karaliskie gaisa spēki palielinās uzbrukuma potenciālu

Zviedrija plāno savus iznīcinātājus «JAS-39 Gripen-E» apgādāt ar tālās darbības rādīša spārnotajām raķetēm (Kinetic Energy Penetration Destroyer — KEPD 350). Šādas karalistes nodoms radio intervijā publicēja aizsardzības ministre Kārīna Enstrema. Ministre norādījusi, ka ar jaunajām raķetēm plānots apbruņot 60 karalistes pasūtītos jaunus iznīcinātājus, kuri kaujas ierindā tiks iekļauti no 2018. gada.

Vācu iznīcinātājs ar divām KEPD 350 tipa raķetēm uz ārējām piekārēm.

Pēc K. Enstremas teiktā, galvenais spārnoto raķešu mērķis būs palielināt Zviedrijas uzbrukuma potenciālu, nodrošinot iespēju veikt augstas precizitātes raķešu triecienus lielā attālumā.

Raķetes «Taurus KEPD 350» ražo Eiropas konsorcijs MBDA, un to darbības rādīss ir aptuveni 300 km.

Nolemts turpināt iznīcinātāju lizinga programmu

Maija sākumā Čehijas valdība apstiprināja finansējumu iznīcinātāju «JAS-39 Gripen» lizinga programmas pagarināšanai par 12 gadiem. Iepriekšējais līgums bija noslēgts 2004. gadā — uz 10 gadiem.

Jaunā vienošanās ar Zviedrijas kompāniju «Saab» stāsies spēkā 2015. gadā, un tā paredz ne tikai 14 lidmašīnu «JAS-39C/D Gripen» izīrēšanu, bet arī papildu pakalpojumus, personāla apmācību, jau agrāk ekspluatācijā nodoto iznīcinātāju modernizāciju, visu nepieciešamo materiāltehnisko servisu un municijas piegādi. Vienošanās ietver opciju līgumu pagarināt vēl par diviem gadiem.

Čehijas GS iznīcinātājs «JAS-39C/D Gripen».

Saskaņā ar jauno līgumu Čehija turpinās «JAS-39C/D Gripen» ekspluatāciju vismaz līdz 2026. gadam. Kā informēja aizsardzības ministrs Martins Stropņiks, pašlaik Čehija par iznīcinātāju ir maksā ievērojami vairāk, nekā panāks jaunajā līgumā. No 2015. gada iznīcinātāju īres izmaksas būs 1,7 miljardi kronu gadā.

Līguma darbības laikā zviedru kompānija nodrošinās 25 čehu pilotu un tehnicu speciālistu apmācību. Visi 14 izīrēšanai nodotie «JAS-39» būs apgādāti ar naktssredzes un slepeno sakaru iekārtām, kā arī nodrošināti ar iespēju komunicēt ar citu NATO dalībvalstu lidmašīnām. Tas nozīmē, ka čehu ierītie iznīcinātāji varēs iesaistīties starptautiskās NATO operācijās. Iepriekš izīrēto iznīcinātāju modernizācijas ietvaros paredzēts paplašināt lidmašīnu kaujas iespējas veikt triecienus virszemes mērķiem.

Ultramoderno iznīcinātāju iegādes plāni samazināti jau trešo reizi

Itālijas jaunā valdība nesen pieņēmusi lēmumu samazināt ASV kompānijas «Lockheed Martin» izstrādāto piektās paaudzes iznīcinātāju «F-35 Lightning II» pasūtījumu no 90 uz 45 vienībām. Neskatoties uz šo lēmumu, iegādes procedūra un termiņi palikuši iepriekšējie, lai saglabātu darba vietas itāļu aerokosmiskās jomas uzņēmumos, kas iesaistīti programmā «F-35». Itālijas iepriekšējā valdība 2012. gadā samazināja «F-35 Lightning II» iegādes plānus no 131 uz 90 vienībām.

Kā skaidrojis jaunais premjerministrs Matteo Renzi un jaunā aizsardzības ministre Roberta Pinotti, tuvākajā laikā ASV tiks oficiāli informētas par Itālijas lēmumu samazināt jauno iznīcinātāju iegādes skaitu. Tajā pašā laikā Itālija sola nodrošināt un sekot līdzi tam, lai netiktu optimizēta vai samazināta to pasūtījumu izpilde (komplektācija, kvalitātes kontrole utt.), kas itāļu uzņēmumiem uzticēta starptautiskā «F-35» projekta ietvaros.

2014. gadā Itālija — kā plānots iepriekš — iegādāsies sešus jaunus iznīcinātājus, turpretī 2019. gadā pirks vairs tikai 29 lidmašīnas plānoto 40

«F-35 Lightning II» saimes jūras spēku modifikācija.

viēt. Tas ļaus ietaupīt vismaz divus miljardus eiro. Lielākās raizes Itālijas jaunajai valdībai rada tas, ka ASV puse var atsaukt Itālijas rūpnīcām «F-35» programmas pasūtījumus, tādējādi reaģējot uz Itālijas lēmumu samazināt «F-35 Lightning II» iegādes. Itālijas premjerministrs plāno vērsties pie ASV valdības ar lūgumu neatcelt pasūtījumus Itālijas uzņēmumiem. Sava lūguma argumentācijai M. Renzi gatavojas atgādināt amerikāņiem, ka Vašingtona nesen anulējusi ASV prezidentam paredzēto helikopteru iegādes konkursu, kur šivā cīņā bija uzvarējusi Itālijas — Lielbritānijas kompānija «AgustaWestland».

Atcelts aizliegums sievietēm dienēt uz zemūdenēm

Pirmo reizi Francijas Jūras spēku vēsturē ir pieņemts lēmums atļaut virsniecēm pildīt dienestu uz kodolzemūdenēm. Par to paziņojis aizsardzības ministrs Žans Īvs Lediāns, kas plašāku sabiedrību iepazīstināja ar militārā resora izstrādāto programmu abu dzimumu līdztiesības veicināšanai bruņotajos spēkos.

Francijas «Triomphant» klases kodolzemūdene.

Ministrs precizējis, ka sākumā virsnieces tiks piekomandētas uz kodolzemūdenēm eksperimentālā kārtībā. 2015. gadā pirmās trīs brīvprātīgās virsnieces, kas atbilda visām prasībām, sāks viņām pilnīgi jauna kursa apguvi — dienestam uz atomzemūdenēm. Pēc kursa veiksmīgas apguves virsnieces no 2017. gada varēs sākt dienēt uz zemūdenēm. Pēc 2017. gada šāda prakse kļūs par normu. Ž. Ī. Lediāns uzsvēris, ka līdzšinējā norma netaisīja sievietes uz atomzemūdenēm nekādā ziņā nav bijusi diskriminācija. Šādi noteikumi eksistējuši tāpēc, ka sieviešu drošība un veselība bija jāgarantē visos apstākļos. Mūsdienās situācija strauji mainās un aktualitātes dzimumu līdztiesības ietekmē arī militāro jomu. Piemēram, Norvēģijas armijā sievietes tiek izvietotas vienās dzīvojamās telpās ar vīriešiem, un nesen norvēģu vīriešiem armijā atļāva nēsāt garus matus, ja tie tiks saņemti «astē» vai sapīti bīzē.

Francijas Jūras spēkos sievietes ir sākušas dienēt salīdzinoši nesen. Pirmās kurssantes jūrskolās tika uzņemtas 1992. gadā. Patlaban jau 14% no Jūras spēku virsnieku korpusa veido sievietes, no kurām divas jau sasniegušas admirāļa pakāpes.

Gaidāma zemūdens flotes pastiprināšana

2015. gadā Grieķija iekļaus kaujas ierindā trīs jaunus konvencionālās «Type 214» klases zemūdenes un vienu modernizēto konvencionālo «Type-209/1200» klases zemūdeni. Pirms iekļaušanas ierindā visas zemūdenes tiks testētas Krētas salā esošajā bāzē, un izmēģinājumu programma izmaksās vairāk nekā 75 miljonus eiro.

«Papanikolis class» pirmā pārstāve rūpnīcā Ķīlē 2008. gadā.

Līgumu par četru jaunu zemūdeņu būvi Grieķijas valdība un vietējā kompānija «Hellenic Shipyards S.A.» noslēdza 2000. gadā. Darījuma summa sasniedza 1,26 miljardus dolāru, un bija nolēmts, ka pirmā zemūdene jāuzbūvē kuģubūves rūpnīcā HDW Ķīlē (Vācija). 2006. gadā pirmā zemūdene bija gatava, taču Grieķijas Jūras spēki pēc tās izmēģinājumiem konstatēja daudz nepilnību un atteicās parakstīt pieņemšanas — nodošanas aktu. Nākamajos piecus gadus turpinājās kompromisa meklējumi, kamēr 2010. gadā pusēm izdevās vienoties un Atēnās pieņēma vācu būvētavā tapušo zemūdeni. Tā bija pirmā no četrām zemūdenēm, un grieķi deva šai klasei nosaukumu «Papanikolis class». Nākamās trīs šīs klases zemūdenes «S121 Pipinos», «S122 Matrozos» un «S123 Katsonis» ir būvētas kompānijā «Hellenic Shipyards S.A.»

Ziņas sagatavoja kapteine Vizma Kaļčeva.

Foto — <http://en.wikipedia.org>; <http://globalmilitaryreview.blogspot.com>; www.survivalistboards.com; <http://upload.wikimedia.org>; <http://en.wikipedia.org>; <http://en.wikipedia.org>; <http://en.wikipedia.org>.

Bruņojuma magnāti pasaulē

Starptautiskā Minhenes drošības konference tiek rīkota kopš 1962. gada, un šogad tā notika jau 50. reizi. Galvenie apspriežamie jautājumi bija Sirijas pilsoņu karš un Ukrainas krīze. Taču tika iztirzāti arī citi ar globālo un reģionālo drošību saistītie jautājumi. Starp konferences dalībniekiem bija arī Stokholmas Starptautiskā miera izpētes institūta (*Stockholm International Peace Research Institute; SIPRI*) eksperti, kuri prezentēja plašu analītisko ziņojumu par militāro uzņēmumu aktivitātēm 2012. gadā un galvenos šīs jomas datus par 2013. gadu. Milzīgā informācijas daudzuma apstrāde un analīze prasa ilgu laiku, tāpēc *SIPRI* eksperti ar laiku nobīdi publisko savus pētījumus par bruņojuma jomas aktualitātēm pasaulē.

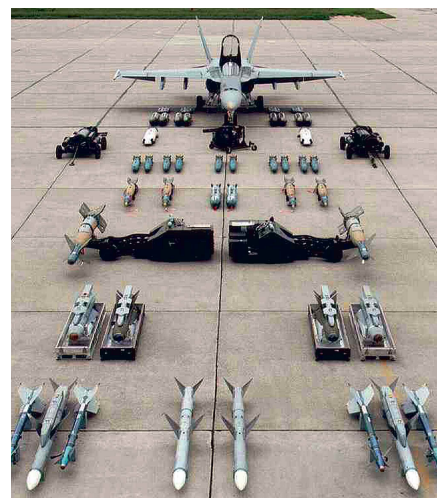

Divas no *SIPRI* konstatētajām sensācijām par laiku no 2008. līdz 2012. gadam ir saistītas ar bruņojuma un militāro iekārtu lielāko eksportētāju pirmā piecnieka sastāva izmaiņām. Pirmkārt, pēdējo 50 gadu laikā Ķīna nekad nebija ierindojusies piecu lielāko pasaules bruņojuma eksportētāju vidū. Otrkārt, pēdējo 20 gadu laikā pirmajā piecniekā atradās vienas un tās pašas valstis. Taču posmā no 2008. gada līdz 2012. gadam Ķīna ar saviem rādītājiem bruņojuma eksporta jomā izstūmusi no pirmā piecnieka Lielbritāniju, kura tur ir bijusi nemainīgi kopš 1950. gada. Norādītajā piecgađē absolūtā līdera pozīcija (30% globālā bruņojuma eksporta) ir ASV, otrā vieta —

2013. gadā visvairāk
militārajiem mērķiem iztērēja ASV,
proti, Pentagona budžets sasniedza 640 miljardus dolāru
(par 7,8% mazāk nekā 2012. gadā).

Krievijai (26%), trešā — Vācijai (7%), ceturta — Francijai (6%) un piektā — Ķīnai (5%). Jāatzīmē, ka *SIPRI* analītiķi nav spējuši iegūt pilnīgus un drošus datus par atsevišķu Ķīnas militāro uzņēmumu aktivitātēm starptautiskajā bruņojuma tirgū. Tāpēc *SIPRI* dati par Ķīnu būtu ļoti piesardzīgi izmantojami globālajās prognozēs.

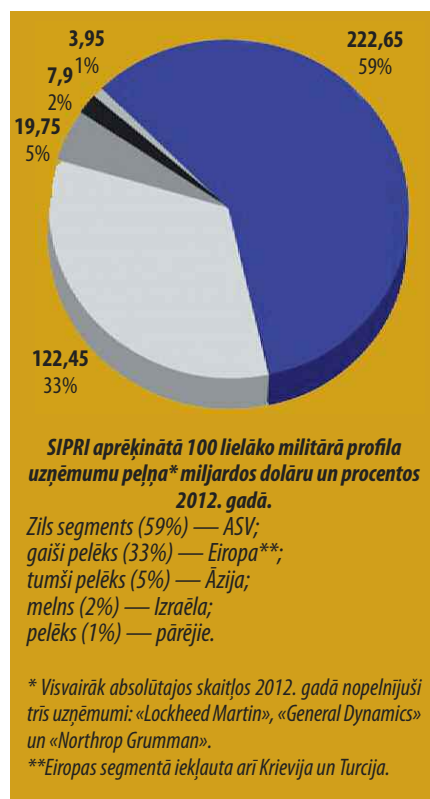
SIPRI ziņojumā konstatēts, ka, salīdzinot ar 2011. gadu, 2012. gadā par 4,2% un 2013. gadā vēl par 6,6% ir kritušies bruņojuma ražotāju pārdošanas rādītāji. Eksperti norāda, ka šāda situācija atspoguļo aizvien mazāku pieprasījumu pēc bruņojuma, ņemot vērā spriedzes mazināšanos un mazāku tieksmi pēc bruņošanās dažādos reģionos. Turklāt ASV karaspēka izvešana no Irākas 2011. gada beigās vairāk nekā par 50% samazināja amerikāņu militāro ražotāju un iesaistīto loģistikas pakalpojumu sniedzēju peļņu, ko nesa operācija Irākā. Turpinot cēloņsakarību virkni, attiecībā uz 2013. gadu

SIPRI eksperti aprēķinājuši, ka pasaules valstu (un sevišķi ASV) globālās investīcijas ieroču un kara tehnikas iegādēs kopumā samazinājušās par 1,9% salīdzinājumā ar 2012. gadu.

2013. gadā visvairāk militārajiem mērķiem iztērēja ASV, proti, Pentagona budžets sasniedza 640 miljardus dolāru (par 7,8% mazāk nekā 2012. gadā). Kopumā pasaules valstu dažādie militārie tērēji 2013. gadā sasniedza 1,7 triljonus dolāru. Otrās lielākās militārās budžets 2013. gadā bija Ķīnai — 188 miljardi dolāru. Trešajā vietā — Krievija ar 87,8 miljardiem dolāru, ceturtajā — Saūda Arābija (67 miljardi dolāru), piektajā — Francija (61,2 miljardi dolāru), sestajā — Lielbritānija (57,9 miljardi dolāru), septītajā — Vācija (48,8 miljardi dolāru), astotajā — Japāna (48,6 miljardi dolāru), devītajā — Indija (47,4 miljardi dolāru) un desmitajā vietā — Dienvidkoreja (33,9 miljardi dolāru). Ļoti uzskatāmi dažādu valstu militārie uzdevumi ir salīdzināmi, ja tiek uzrādīts militārā budžeta īpatsvars katras valsts iekšzemes kopproduktā (IKP). Piemēram, Saūda Arābija 2013. gadā militārajām vajadzībām atvēlēja 9,3% no IKP, Francija — 2,2%, Lielbritānija — 2,3%, Vācija — 1,4%, Japāna — 1%, Indija — 2,5% un Dienvidkoreja — 2,8%.

Pēc ārvalstu preses materiāliem sagatavoja
kapteine Vizma Kalčeva.

Aleksandrs Strumilovs

(05.04.1983. — 07.05.2014.)

*Tā gaisma, ko izstaro svece,
Tas gaišums, kas liesmiņā plīvo,
Tas izplēn un pazūd, un gaist,
Bet gaisma, kas cilvēkā dzīvo,
Un siltums, ko izstaro sirds,
Tas nezūd – tas paliek un mirdz.*

2014. gada 7. maijs Speciālo uzdevumu vienībai atnesa skumju vēsti — nodarbību laikā Rīgas līcī bojā gāja vienības karavīrs — dižkareivis Aleksandrs Strumilovs.

Karavīru vidū vienmēr smaidīgais Aleksandrs ar humora izjūtu pārvarēja visas dienesta grūtības un dzīves izaicinājumus. Dienesta kolēģiem vienmēr atmiņā paliks Aleksandra optimisms un sirsnīgais smaidis.

Aleksandrs dzimis 1983. gada 5. aprīlī Jelgavā. 2008. gadā pēc profesionālā maģistra grāda iegūšanas uzņēmējdarbības vadībā, absolvējot Informācijas sistēmu menedžmenta augstskolu, Aleksandrs nolēma savu turpmāko dzīves ceļu saistīt ar bruņotajiem spēkiem.

neitralizēšanas skolā. Piedalījies arī vairākās speciālajās operācijās, kurās savus pienākumus izpildījis teicami.

2014. gada 10. maijā Aleksandrs guldīts zemes klēpī Baļožu kapos Jelgavā.

SUV personāls skumjās ir kopā ar Aleksandra dzīvesbiedri Viktoriju, dēliņu Timuru un vecākiem...

Karavīra gaitas Nacionālajos bruņotajos spēkos viņš uzsāka 2009. gada 6. maijā. Speciālo uzdevumu vienībā — 2010. gada 19. augustā.

Dienesta laikā par godprātīgu un teicamu dienestu saņēmis Nacionālo bruņoto spēku komandiera pateicību, ieguvis Izpletņlēcēja trešās klases nozīmīti «Vara spārni», apguvis Spridzinātāja kursu Nesprāgušās munīcijas

Speciālo uzdevumu vienība

DAIĻES TEĀTRIS

Abonementu maiņa un pārdošana 2014./2015. gada sezonai

Abonementa cena **5** izrādēm:

1. – 10. rinda **65 EUR**
11. 17. rinda **55 EUR**

Informāciju par abonementa izrādēm iespējams iegūt:
www.dailesteatris.lv
sadaļas KASE apakšsadaļā ABONEMENTI,
kā arī saņemot atgādinājuma SMS

Informācija pa tālruni: 67294444
Abonementu maiņa un pārdošana notiek
Daiļes teātra kasē!

Abonementu izrādes:

Lī Hols **“VAKARIŅAS AR ELVISU”**, traģikomēdija
(rež. Jans Villems van den Boss)
Pirmizrāde 2014. gada 19. septembrī

Gistavs Flobērs **“BOVARĪ KUNDZE”**, melodrāma
(rež. Rolands Atkočūns)
Pirmizrāde 2014. gada 14. novembrī

Maksims Gorkijs **“SAULES BĒRNI”**, drāma
(rež. Dž.Dž.Džilindžers)
Pirmizrāde 2015. gada 9. janvārī

Kens Kizijs **“KĀDS PĀRLAIDĀS PĀR DZEGUZES LIGZDU”**, drāma
(rež. Aleksandrs Morfovš)
Pirmizrāde 2015. gada 20. martā

Izrāde tiks paziņota atsevišķi
(rež. Dž.Dž.Džilindžers)
Pirmizrāde 2015. gada 15. maijā

Īpašais piedāvājums abonementu īpašniekiem

25 % atlaide

- Mazās un Kamerzāles izrādēm
- Skolas sākuma svinību pasākumam un izrādei 2014. gada 1. un 2. septembrī
- Ziemassvētku koncertam

50% atlaide

- 3 īpašiem atlaižu piedāvājumiem

Papildus

- Iespēja pieteikties uz ikmēneša ekskursiju
- Iespēja saņemt īpašu uzaicinājumu uz visiem ārpusrepertuāra pasākumiem

N r . 5 | T Ē V I J A S S A R G S | M A I J S | 2 0 1 4

